

Sammanträde med Vård- och omsorgsnämnden

Tid: 2020-02-17, kl. 14:00

Plats: Vård- och omsorgsförvaltningen, lokal Sunnerö

Alliansen har förmöte kl 13:00 i lokal Carl-Gustav
S och V har förmöte kl 13:00 i lokal Sunnerö
SD har förmöte kl 13:00 i matsalen

Micaela Kronberg (M),
Ordförande

Brita Enbom,
Sekreterare

Ärendelista

1. Information och överläggningar
 - A/ Revidering biståndsriktlinjer SoL
 - B/ Årsbokslut 2019
 - C/ Förvaltningschefens information
 - D/ Nämndledamöternas information
2. Revidering av riktlinjer enligt SoL, 2020.032 VON
3. Riktlinjer för medboende, 2020.033 VON
4. Årsbokslut 2019 - vård- och omsorgsnämnden, 2020.031 VON
5. Ej verkställda beslut LSS 2019, 2019.008 VÄN
6. Anmälan av delegationsbeslut 2020, 2020.040 VON
7. Meddelanden

**Revidering av riktlinjer enligt
SoL
2
2020.032 VON**

2020-02-04

§ 11 2020.032 VON

Revidering av riktlinjer enligt SoL

Ärendebeskrivning

Revidering och uppdatering av riktlinjer för biståndshandläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen.

Förslag till revidering och uppdatering av riktlinjer för biståndshandläggning som senast uppdaterades 2017-03-01.

Beredning

Förvaltningen har i skrivelse daterad 2020-01-30 lämnat följande yttrande:

Gulmarkeringar i texten visar på text som föreslås ändras, antingen är det nyttillkommen text eller text som föreslås tas bort. Text som tagits bort är överstruken. I de fall stycken är helt nyttillkomna eller i de fall där det ändrar i sak beskrivs här nedan.

S 3 Förtydligande text om Barnperspektiv

S 3 Barnperspektiv, ny text

S 3. Rutin vid våld i nära relationer” har lagts till, fanns ej tidigare

S 6 Hemtjänsttimmar som mest beviljas per månad sänks från 150 till 134 timmar.

Orsak: Kostnaden för hemtjänsttimmar på 150 timmar per månad överskrider kraftigt kostnaden för en plats på särskilt boende och enligt socialtjänstlagen finns ingen obegränsad rätt att välja insatser.

S 7 Beslut och överklagan, ny text . Tidsbegränsade beslut: IBIC infördes 15 januari så är det inte förenligt med att ha tidsbegränsade beslut eftersom individens behov ska stå i centrum. Istället ska fokus läggas på uppföljning av beslut. Undantag :beslut om korttidsboende som fortfarande begränsas till 14 dagar .

S 8 Uppföljning av beslut om nya insatser inom 14 dagar

S 11 Överstruken text flyttas till ”Hemliv”

S 13 Fönsterputs ändring från hjälp med fönsterputs i sovrum och kök till två rum och kök

Orsak: Fönsterputs av ett rum och kök uppnår inte skälig levnadsnivå då det omfattas av städning vilket fastställts i flera domar att man har rätt till städning av två rum och kök för att uppnå skälig levnadsnivå.

S 14. Betala räkningar: Ändrat från tre till sex månader att man tillfälligt i avvaktan på god man kan få beslut om stöd/hjälp en gång i månaden.

2020-02-04

Orsak: Väntetiden på god man är ofta lång och brukar inte ske inom tre månader.

S 17. Behov av tillsyn nattetid ska i första hand tillgodoses med kamera. Beslut om fysisk tillsyn ska ske i samråd med avdelningschef eller metodhandledare

Orsak: Mer kostnadseffektivt.

S 18. Avlösning och växelvård i kombination beviljas i regel inte. Beslut om detta tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

Anledning: båda insatserna är stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde och behovet kan vara tillgodosett med det ena alternativet eventuellt i kombination med andra insatser.

Växelvård ska omprövas och kan eventuellt avslutas om man tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende. Beslut om fortsatt växelvård ska tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

S 19-20 Korttidsboende , förtydligande text om kriteriet för rätten till korttidsboende

S 21. Nytt: Har man vid två tillfällen tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende stryks man ur kön och får ansöka på nytt.

Anledning: Är behovet stort av särskilt boende borde man tacka ja till skäligt erbjudande och har man fått två olika erbjudanden om särskilt boende och tackat nej båda gångerna kan behovet förefalla oklart.

S 21 Parboende byts till medboende , förtydligande text om rätten till medboende

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden antar revidering av riktlinjer enligt SoL riktlinjer för myndighetsavdelningen, att gälla från och med 2020-02-17.

Riktlinjerna ska uppdateras senast 2021-01-01 eller vid behov, exempelvis vid lagändringar, ändrade normer eller vid prejudicerande domar som strider mot riktlinjerna.

Expedieras till

Handläggare, ledningsgrupp VOO

Biståndshandläggning, riktlinjer

Dokumenttyp:	Riktlinjer
Dokumentet gäller för, personalkategori:	Biståndshandläggare, avdelningschef myndighetsavdelningen, chef i beredskap, utförare av hemtjänst, chef särskilt boende och korttidsboende
Fastställsedatum, nämnd, paragraf:	2017-03-27, VÄN, § 23
Diarienummer:	2017.102 VÄN
Dokumentansvarig, befattning och namn:	Avdelningschef myndighetsavdelningen
Senast uppdaterat:	2019-12-16
Uppdateras nästa gång:	2020 eller vid behov

Innehållsförteckning

Delegering biståndsbeslut	2
Yttrande till domstol	2
Ärenden av principiell art	3
Biståndsbeslut utanför kontorstid	3
Valfrihetssystem	3
Legal ställföreträdare	3
Barnperspektiv	3
Våld i nära relationer	4
Tolk, kommunikationssvårigheter	4
Flytt till Alingsås	4
Möjlighet till annat bistånd	4
Handläggning, Metod	4
Rätten till bistånd	5
Förhandsprövning	5
Skälig levnadsnivå	5
Ansökan	6
Utredning	6
Behovsbedömning	6
Gemensamt hushåll	7
Samverkan	7
Beslut	7
Uppföljning av beslut	8
Stöd och hjälp	8
Livsområden enligt ICF	8
Lärande och att tillämpa kunskap	8
Allmänna uppgifter och krav	9
Kommunikation	9
Förflyttning	10
Personlig vård	10
Hemliv	12
Mellanmänskliga interaktioner/relationer	15
Viktiga livsområden	15
Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv	16
Känsla av trygghet	17
Personligt stöd, vårdar eller stödjer den enskilde	18
Korttidsboende och särskilt boende	19,20
ParMedboende	21
Hjälp med husdjur	22

Bakgrund

Nämnden har beslutat om riktlinjer för handläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) (Socialtjänstlagen, SoL), förvaltningslagen (2017:900), FL. Även lag (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, Offentlighets-och sekretesslag (2009:400), Socialstyrelsens juridiskt bindande föreskrifter SOSFS (Socialstyrelsens författningssamling) dess vägledning, allmänna råd och handböcker av betydelse vid handläggning av insatser inom bistånd enligt socialtjänstlagen. Riktlinjen är ett komplement till gällande lagstiftning, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd mm.

Syfte

Riktlinjerna är avsedda att finnas som stöd och vägledning i den individuella behovsbedömningen och att säkerställa rättssäkerhet samt lika behandling när det gäller bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas.

Personalkategori

Riktlinjen gäller för biståndshandläggare, metodhandledare, avdelningschef myndighetsavdelningen, utförare av hemtjänst, chef särskilt boende och korttidsboende, chef i beredskap.

Utförande

Delegering biståndsbeslut

Vård- och äldreomsorgsnämnden har delegerat beslutanderätten i individärenden enligt 4 och 5 kap socialtjänstlagen, SoL, till biståndshandläggare, metodhandledare, avdelningschef myndighetsavdelningen och enhetschef i beredskap.

Riktlinjer för biståndsbedömning är ett komplement till gällande lagstiftning, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd mm.

För stöd i handläggning av ärenden ska Socialstyrelsens handbok, "Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten" användas, där behandlas allmänna förvaltningsrättsliga regler, mål och principer för Socialtjänstlagen, lagar och regler som styr och på olika sätt påverkar handläggning och dokumentation, såsom bland annat föreskrifter och allmänna råd utfärdade av Socialstyrelsen.

Om individuella särskilda skäl föreligger kan biståndshandläggaren göra avsteg från riktlinjerna efter samråd med avdelningschef eller metodhandledare. Skälet till bedömningen ska framgå i utredningen.

Yttrande till domstol

Yttrande till domstol ingår inte i delegering till biståndshandläggare. Biståndshandläggaren tar fram ett förslag till yttrande och avdelningschef tar beslut.

Ärenden av principiell art

Ärenden av principiell art eller om det rör sig om ett ovanligt beslut gäller inte delegationsrätten. Biståndshandläggaren tar fram ett förslag i samråd med avdelningschef eller metodhandledare och nämnden beslutar.

Biståndsbeslut utanför kontorstid

Behov av akuta insatser som uppkommer utanför kontorstid och som kräver ett beslut och åtgärd handläggs av enhetschef i beredskap. Behovet utreds, beslut tas och dokumenteras. Beslutet är tillfälligt i avvaktan på utredning och tidsbegränsas, rapporteras omgående till biståndshandläggaren för kompletterande utredning och permanent beslut LOV-utförare: enligt avtal med utförare av hemtjänst inom LOV gäller följande: Utföraren ansvarar för att akuta behov hos den enskilde tillgodoses i det egna hemmet utan att biståndsbeslut fattas.

Valfrihetssystem

Alingsås kommun har valfrihet LOV inom hemtjänst. Biståndshandläggaren ska ge så utförlig information både skriftlig och muntligt så att den enskilde kan göra sitt val. Valet görs skriftligt. Biståndshandläggaren kan vara den enskilde behjälplig med att välja utförare genom att ta reda på vad som är viktigt för den enskilde och informera om vad de olika utförarna kan erbjuda.

Legal ställföreträdare med fullmakt

När ansökan berör en vuxen så är det den enskilde som företräder sig själv, om det inte finns någon annan person som fått i uppdrag att företräda den enskilde, god man, förvaltare eller via fullmakt. När det finns behov av god man (11 kap 4 § FB) eller förvaltare (11 kap 7 § FB) ska det anmälas till överförmyndaren.

Barnperspektiv

När en åtgärd rör barn ska barnets bästa sättas i främsta rummet. Vad som är barnets bästa får bedömas i varje enskild situation, barnet ska få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter. Barnets bästa ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Barnperspektivet innebär också att barnets situation ska uppmärksammas när en ansökan om bistånd eller annan insats handläggs inom socialtjänsten. Biståndet behöver inte gälla barnet utan kan gälla barnets föräldrar, syskon.

Om det finns barn i den enskildes hushåll ska detta alltid beaktas. Med barn avses alla som är under 18 år. I vissa fall, särskilt om barnen är små, kan barnperspektivet innebära att omfattningen av insatser eller utförandet av insatserna delvis bestäms utifrån beaktande av barnens bästa. Att det finns små barn i hushållet kan t.ex. innebära att det finns särskilda skäl att välja en verkställighetsform som tillgodoser barnets behov av kontinuitet. Barnets bästa ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Barnperspektivet innebär också att barnets situation ska uppmärksammas när en ansökan om bistånd eller annan insats handläggs inom socialtjänsten. Biståndet behöver inte gälla barnet utan kan gälla barnets föräldrar, syskon.

Barnkonvention

Konventionen gäller som lag i Sverige och innehåller rättigheter som varje barn upp till 18 år ska ha. Barnkonventionen slår fast att alla barn har samma rättigheter att växa upp under trygga förhållanden, att utvecklas och skyddas mot övergrepp och utnyttjande.

Barnkonventionen bygger på fyra principer

- Barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering (artikel 2)
- Barnets bästa ska beaktas i alla beslut (artikel 3)
- Barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- Barnet ska ha rätt att säga sin mening och få den respekterad (artikel 12)

Våld i nära relationer

Vid

misstanke om att det förekommer våld i en nära relation ska biståndshandläggaren omedelbart anmäla det till socialförvaltningen. Det är inte biståndshandläggarens ansvar att utreda ifall våld verkligen förekommer utan det räcker att ha misstanke om det. Det är socialförvaltningens ansvar att utreda hur det verkligen förhåller sig.

Tolk, kommunikationssvårigheter

Den enskildes uppgifter, synpunkter och önskemål ska komma fram och att den enskilde ska kunna tillgodogöra sig den information som lämnas.

- om personen inte behärskar det svenska språket ska en auktoriserad tolk anlitas. Närstående kan användas som stöd men inte som tolk.
- om personen har svårt att ta till sig information eller uttrycka sig ska kommunikationshjälpmedel eller annat hjälpmedel användas.

Flytt till Alingsås

En person som till följd av ålder, funktionshinder eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och inte kan bosätta sig i Alingsås kommun utan behövliga insatser får ansöka om insatser i Alingsås kommun.

Ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i Alingsås kommun. Att behoven är tillgodosedda i hemkommunen är inte skäl till avslag. Den enskildes hemkommun är skyldig att bistå Alingsås kommun med den utredning som kan behövas för att göra en bedömning av ansökan.

Flytt från Alingsås

En person som till följd av ålder, funktionshinder eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i en annan kommun utan att inflyttningkommunen erbjuder behövliga insatser får hos den kommunen ansöka om insatser. Biståndshandläggaren i Alingsås kommun ska bistå inflyttningkommunen med den utredning som kan behövas för bedömning av ansökan.

Möjlighet till annat bistånd

Vård- och äldreomsorgsnämnden får ge bistånd i annan form om det finns särskilda personliga skäl för det och om behovet hos den enskilde uppenbarligen inte kan tillgodoses med någon av de insatser som redovisas nedan eller på annat sätt.

Handläggning, metod

Dokumentationen i utredningen utgår ifrån "Individens behov i centrum", IBIC.

Som stöd i behovsbedömningen används "Behov av stöd", BAS. *klicka*

Individens Behov i Centrum är ett behovsinriktat och systematiskt arbets sätt med dokumentation av individens behov i centrum. *Som stöd i arbetet har Alingsås kommun tagit fram en handbok, där arbetsgången beskrivs utifrån IBIC och ICF.*

Rätten till bistånd

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning eller för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker möjligheten att leva ett självständigt liv.

De personer som vårdar en närstående som är sjuk eller äldre ska också erbjudas hjälp och stöd för att underlätta hans eller hennes situation.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser. Alla insatser som ges med stöd av denna lag skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Förhandsprövning

När någon annan än den ärendet rör har anmält att behov av hjälp föreligger kan en förhandsbedömning vara aktuell. Den enskilde kontaktas ~~vill personen~~ *och tillfrågas om denne* vill göra en ansökan. Om en förhandsbedömning leder fram till beslut ~~om~~ att inte inleda utredning ska det dokumenteras *i journal*. Om en förhandsbedömning leder fram till beslut om att inleda utredning ska det dokumenteras.

Skälig levnadsnivå

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker möjligheten att leva ett självständigt liv. De insatser som ges ska vara anpassade efter behov och önskemål. De ska främja social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Förarbetena till den tidigare socialtjänstlagen angav att det var stora svårigheter att ange vad som avses med skälig levnadsnivå. Begreppet måste bedömas med utgångspunkt i den tid och de förhållanden som den hjälpbehövande lever i. Vilken levnadsnivå som anses skälig måste varje kommun fastställa. I senare förarbeten beskrivs skälig levnadsnivå även som ett uttryck för kvaliteten i insatsen och vilken ambitionsnivå som kan vara rimligt i ett enskilt fall. Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms alltså utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov.

Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt *ska handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis och följa domstolarnas avgörande. Det är främst Högsta förvaltningsdomstolen (tidigare Regeringsrätten) som är vägledande men också domar från kammarrätt kan ge stöd för bedömningen avseende en fråga.*

Dessa riktlinjer anger vad som bör ses som en skälig levnadsnivå när det gäller de vanligast förekommande biståndsinsatserna enligt socialtjänstlagen i Alingsås

kommun.

Ansökan

Det finns inga regler som begränsar vad den enskilde kan ansöka om. Ansökan kan göras på det sätt sökande tycker är bäst, **skriftligt, muntligt, sms, e-post** och ska handläggas utan dröjsmål. Ansökan kan göras av den enskilde själv eller en legal ställföreträdare **i form av god man eller förvaltare eller av någon med korrekt upprättad fullmakt.**

Utredning

Förhållningssättet vid handläggningen ska vara personcentrerat, det innebär att den enskilde ska ses som en kapabel person med resurser och förmågor och vara en aktiv part i utredningsarbetet som utgår ifrån den enskildes upplevelse och behov. Självbestämmande, delaktighet, individanpassning och att visa respekt för den enskildes integritet är att se varje människa som en unik person. Socialtjänsten ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Alla äldre människor ska få en möjlighet att leva och bo självständigt under trygga och värdiga förhållanden och när detta inte längre är möjligt ska den enskilde ha möjlighet att få en god bostad med det stöd och den hjälp som han eller hon behöver. En aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra ska också möjliggöras.

Behovsbedömning

Vid behovsbedömning inom förvaltningens verksamhetsområde skall

- den enskildes behov bedömas, då det är behovet som avgör om bistånd ska beviljas
- den enskildes förmåga till fysisk, psykisk och social rehabilitering och träning bedömas
- den enskildes förmåga att själv tillgodose sina behov prövas (*den enskilde har ansvar att utnyttja alla möjligheter som står till buds, med hänsyn till de resurser och förmågor den enskilde har*). Om den enskilde kan tillgodose sina behov själv kan ansökan avslås, efter en individuell prövning.
- möjligheten att få sina behov tillgodosedda på annat sätt också prövas (annan lagstiftning, annan huvudman mm) man kan inte hänvisa till privata tjänster. Om behoven kan tillgodoses på annat sätt kan ansökan avslås, efter en individuell prövning.
- alltid bedöma/pröva om teknik, hjälpmedel eller stöd och hjälp att hitta rutiner/strukturer kan tillgodose behovet.
- **Information om Förebyggandeenheten ska alltid ges.**
- en individuell prövning görs alltid
- **hemtjänst beviljas med som mest 450 134 timmar i månaden. Om den enskilde ansöker om mer insatser/timmar erbjuds möjligheten till särskilt boende och ansökan kan avslås, efter en individuell prövning. Vid mer omfattande behov än 134 timmar hemtjänst fattas beslutet av avdelningschef.**

Gemensamt hushåll

Det ska utredas om en part i hushållet kan utföra hemmets skötsel som att städa, handla, och liknande uppgifter. Det är ett gemensamt ansvar och make/maka, sambo, partner förväntas bistå varandra med detta. Ansvaret ska fördelas på ett sådant sätt som är lämpligt inom familjen med hänsyn till var och ens förmågor och möjligheter. Hushållsgemenskap innefattar även vuxna barn som bor med föräldrar eller annan vuxen. Det gemensamma ansvaret avser inte omvårdnadsuppgifter såsom personlig omvårdnad.

- om en part i hushållet kan städa, handla och liknande uppgifter kan ansökan avslås, efter en individuell prövning.

Samverkan

För att kunna göra en korrekt bedömning av den enskildes egen förmåga och kunna fatta rätt beslut under rådande omständigheter, ska biståndshandläggaren inhämta samtycke från den enskilde att få samråda med specialister inom respektive verksamhetsområde, om inte detta bedöms uppenbart obehövt.

Om personen inte är inskriven i den kommunala hemsjukvården ska biståndshandläggaren vända sig till vårdcentral eller primärvårds-rehab.

Beslut

Beslutet ska vara tydligt och det ska klart framgå vad den enskilde ansökt om "förtydligad ansökan" och vad som beviljats, delavslag respektive avslagits. Vid avslag ska en besvärshänvisning skickas med beslutet och skälen för avslaget motiveras skriftligt och påvisa hur behovet faktiskt tillgodoses. Överklagan ska inkomma till förvaltningen inom tre veckor efter mottagandet av beslut. Beslutet ska då ses över igen utifrån eventuellt nya inkomna uppgifter. Överklagan ska därefter vidare till förvaltningsrätten inom sju dagar. Innan avslagsbeslut fattas sker alltid en kommunikation där den enskilde kan inkomma med synpunkter på faktainnehållet i utredningen.

Tidsbegränsade beslut

Följande beslut ska tidsbegränsas:

- nya insatser tidsbegränsas till som längst två månader
- hemtjänstinsatser, tidsbegränsas till som längst ett år
- beslut om nya insatser som fattas vid vårdplanering på sjukhus begränsas till två veckor
- korttidsboende, tidsbegränsas till 14 dagar
- Växelboende, tidsbegränsas till som mest ett år
- stöd till den som vårdar eller stödjer närstående tidsbegränsas till ett år
- avlösning i hemmet, tidsbegränsas till ett år

Följande insatser ska inte tidsbegränsas:

- trygghetslarm
- särskilt boende

- hemtjänstinsatser
- avlösning i hemmet
- dagverksamhet

Uppföljning av beslut

- biståndshandläggaren ska under den tid beslutet gäller ta del av verksamhetens uppföljning i social dokumentation och utifrån den ta ställning till om en nyprövning av pågående beslut ska göras följa upp beslut vid behov.
- alla beslut om hemtjänst, växelboende och dagverksamhet ska följas upp innan beslutstiden löpt ut minst en gång per år
- trygghetslarm följs upp minst en gång per vartannat år
- särskilt boende följs upp tre månader efter inflyttning, därefter ingen uppföljning av biståndshandläggare
- Beslut om nya insatser som fattats vid vårdplanering följs upp inom två veckor.

Uppföljningen ska innefatta följande

- att verkställigheten sker i enlighet med beslutet
- arbetet bedrivs mot uppsatta mål och med hänsyn till den enskildes medinflytande samt är av god kvalitet
- att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp
- att den enskilde är nöjd

Stöd och hjälp

I den modell som används i Alingsås kommun motsvaras "livsföring i övrigt" av nio livsområden som beskrivs i Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF IBIC, ytterligare två områden ingår i modellen för att säkerställa att eventuellt behov av trygghet eller stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde ska uppmärksammas.

Myndighetsutövning ställer stora krav på dokumentationen. Det ska gå att följa den enskildes behov igenom hela processen:

Livsområden enligt ICF IBIC

Lärande och att tillämpa kunskap:

I livsområdet beskrivs lärande, tillämpning av inlärda kunskaper, problemlösning, tänkande, beslutsfattande. Det handlar främst om problemlösning och beslutsfattande.

Frågeställningarna kan vara om den enskilde vet vart man vänder sig om man behöver hjälp, om man aktivt söker upp hjälp vid olika situationer?

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar livsområdet: hjälp att ta kontakter, stöd och hjälp att se behov som uppstår, hjälp att lösa situationer som uppstår i vardagen som till exempel hur man hanterar utspillt kaffe, göra val av kläder för dagen, byta batteri i fjärrkontrollen.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av stöd och hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp med lärande och att tillämpa kunskap beviljas det utifrån sina behov.

Har personen hjälp/stöd med ”**Samlat ansvar för hemliv vid omfattande behov eller samlat ansvar för personlig vård vid omfattande behov**” görs en bedömning om behovet av hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i ”Lärande och att tillämpa kunskap”. Behovet beskrivs i detta livsområde och tydliggörs i beslut/beställning.

Allmänna uppgifter och krav:

I livsområdet beskrivs förmågan att genomföra uppgifter, organisera och planera, hantera stress. Det handlar främst om att kunna planera, hantera och fullfölja den dagliga livsföringen.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar livsområdet: stöd och hjälp att planera, komma ihåg saker, strukturera dygnet, praktiskt stöd och hjälp i samband med måltid samt sällskap vid måltid, stöd och hjälp att passa tider och äta regelbundet, ta medicin på rätt tid, hantera dagen genom egna rutiner, framförhållning för att minimera stress.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp är individuellt. Stöd och hjälp ges genom att underlätta i vardagen och minimerar risken för stress i alla moment i den enskildes hem. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp med allmänna uppgifter och krav beviljas det utifrån sina behov.

Har personen insatsen ”**Samlat ansvar för hemliv vid omfattande behov eller personlig vård vid omfattande behov**” görs en bedömning om behovet av hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i ”Allmänna uppgifter och krav”. Behovet beskrivs i detta livsområde och tydliggörs i beslut/beställning.

Kommunikation:

I livsområdet beskrivs behov av stöd och hjälp med att göra sig förstådd eller att ta emot information, kommunikation genom tecken, språk och symboler. Det innefattar att ta emot och förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder. Att kunna höra och förstå tal, se och förstå text, kunna göra sig förstådd på svenska och att använda telefon, larm eller dator. Livsområdet handlar här främst om att kunna göra sig förstådd eller att ta emot information. Frågeställningarna kan handla om behov av hjälp med att föra ett samtal, skriva kort/brev till anhöriga eller hjälp med att ringa.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar livsområdet: hjälp att förstå tal, ta del av text, använda telefon, föra samtal, läsa post/ tidning, ringa

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av stöd och hjälp är individuellt. Hjälp och stöd kan ges för att och underlätta den dagliga kommunikationen. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp med kommunikation beviljas det utifrån sina behov.

Förflyttning:

I livsområdet beskrivs förmågan att ändra kroppsställning, förflytta sig, bära saker, använda transportmedel, gå

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar livsområdet: stöd och hjälp att resa sig upp och lägga/sätta sig, förflytta sig inomhus och utomhus, ändra kroppsställning, bära med sig saker, gå.

Utevistelse

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp med utevistelse: hjälp med ytterkläder, hjälp att få frisk luft, hjälp med gånghjälpmedel eller stöd från personal. Utevistelse kan vara promenad, sitta på balkong/altan, komma ut i trädgården. Utevistelse kan även beviljas inom livsområde trygghet för att minska oro under utevistelse.

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som beviljats utevistelse få hjälp och stöd som mest två gånger i veckan.

Ändra kroppsställning

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår: hjälp att resa sig upp, sätta/lägga sig, ändra kroppsställning

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av stöd och hjälp med förflyttningar beviljas det utifrån sina behov.

Har personen insatsen "**Samlat ansvar för personlig vård vid omfattande behov**" gör biståndshandläggaren en bedömning om behovet av hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i "Förflyttning/ändra kroppsställning. Behovet beskrivs i detta livsområde och tydliggörs i beslut/beställning.

Hjälp att ta med sig saker inne i bostaden

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår: hjälp att bära med sig saker mellan olika rum

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av stöd och hjälp med förflyttningar beviljas det utifrån sina behov.

Har personen insatsen "**Samlat ansvar för personlig vård vid omfattande behov**" gör biståndshandläggaren en bedömning om den hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i "Förflyttning/hjälp att ta med sig saker inne i bostaden". Behovet beskrivs i detta livsområde och tydliggörs i beslut/beställning.

Personlig vård:

I livsområdet beskrivs egen personlig vård, tvätta sig, torka sig, ta hand om sin kropp,

klä sig, äta och dricka, sköta sin hälsa.

Samlat ansvar för personlig vård vid omfattande behov: för den som har ett mer omfattande behov av personlig vård kan det vara svårt att ange allt som den enskilde behöver hjälp med. Beslut om hjälp med personlig vård kan då ges som ett "samlat ansvar för den personliga vården". Biståndshandläggaren beskriver behoven i livsområdet och tydliggör i beslut och beställning. Detta innebär att utföraren tar ett samlat ansvar för allt som ingår i livsområdet "Personlig vård" planerar med den enskilde vilket stöd/hjälp som ska ges

Hygien

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar stöd och hjälp med hygien: tvätta sig, bada, duscha, tvätta händer och fötter, tvätta ansikte och hår och att torka sig.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp med hygien är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som ha behov av hjälp med hygien beviljas det utifrån sina behov, vanor och önskemål.

Kroppsvård

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp med kroppsvård: sköta huden, smörja sig, sköta tänder, sköta hår och hårbotten, sköta naglar, sköta toalettbesök, inkontinenshjälpmedel.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp med kroppsvård är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp med hygien beviljas det utifrån sina behov, vanor och önskemål.

Klä sig

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar stöd och hjälp med att klä sig: ta på och av kläder, ta på och av skor, ta på och av ytterkläder, hjälp att välja kläder efter väder och situation

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp att klä sig beviljas det utifrån sina behov, vanor och önskemål.

Äta och dricka

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar stöd och hjälp med att äta: stöd och hjälp att äta och dricka och dela maten, öppna flaskor och burkar, ~~sällskap vid måltid~~ (omfattas av allmänna uppgifter och krav)

~~behov av stöd och hjälp att tillreda/ordningsställa frukost, kvällsmat, mellanmål, måltidsservice (laga enklare måltid, värma mat, hämta färdig mat, hjälp att ta kontakt med restaurang), duka, duka av, diska, torka av bord och köksbänk.~~ (flyttas till hemliv)

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av stöd och hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp att äta och dricka beviljas det utifrån sina behov, vanor och önskemål.

Sköta sin hälsa

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar stöd och hjälp med att sköta sin hälsa: egenvård

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp att sköta sin hälsa beviljas det utifrån sina behov, vanor och önskemål. Det är legitimerad personal som bedömer om det är egenvård.

Biståndshandläggare beslutar om det föreligger rätt till bistånd för att få hjälp med insatsen "egenvård".

Har personen insatsen "**Samlat ansvar för hemliv vid omfattande behov eller personlig vård vid omfattande behov**" gör biståndshandläggaren en bedömning om behovet av

hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i "Personlig vård/sköta sin hälsa". Biståndshandläggaren beskriver behovet i detta livsområde och tydliggör det i beslut/beställning.

Hemliv:

I livsområdet beskrivs hushållsarbete, städa, handla, uträtta ärende, ta hand om hjälpmedel, laga och servera mat, **diska, torka av bord och köksbänk** (flyttat från personlig vård) hantera sopor, tvätta, bädda, vattna blommor, ta hand om växter och djur.

Samlat ansvar för hemliv vid omfattande behov: för den som har ett mer omfattande behov av stöd och hjälp i livsområdet hemliv kan det vara svårt att ange allt som den enskilde behöver hjälp med. Beslut om hjälp med hemliv kan då ges som ett "samlat ansvar för hemliv". Biståndshandläggaren beskriver behoven i livsområdet och tydliggör i beslut och beställning. Detta innebär att utföraren tar ett samlat ansvar för allt som ingår i livsområdet hemliv planerar med den enskilde vad och hur stöd och hjälp ska ges.

Städning

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra, omfattar hjälp med städning: dammsugning, våttorkning av golv, dammtorkning, tv-skärm, speglar, rengöring av kök och hygienutrymmen. Vid behov, dock minst två gånger per år rengörs skåpluckor, dörrar och lister. Kyl, frys, spis och spisfläkt etc. rengörs efter behov.

Omfattning: Beviljas för bostad om 2 rum och kök samt hygienutrymmen. För makar, sammanboende, partners kan ytterligare ett rum ingå, om paret inte har gemensamt sovrum. I Alingsås kommun ska alla som beviljats hjälp med städning få sin bostad städad som mest var tredje vecka.

Kompletterande städning

Den som har särskilda skäl och bedöms vara i behov av ytterligare städinsatser kan ha behov av kompletterande städning, det kan exempelvis röra sig om

daglig rengöring av hygienutrymmen eller hjälp med städning oftare. Särskilda skäl är astma, allergi, grav synnedsättning, inkontinens.

Det ska fastställas att det finns en allergi, astma, läkarintyg krävs eller om inkontinens är ett skäl ska den enskilde erbjudas stöd och hjälp av inkontinenssjuksköterska innan beslut om kompletterande städning tas. Innan beslut ska biståndshandläggaren samråda med **metodhandledare** eller avdelningschef.

Fönsterputs

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar begreppet fönsterputs: fönster i **två rum och** kök och sovrum (inner- och ytterruta) och rengöring av fönsterkarmar och lister.

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som beviljats hjälp med fönsterputs få fönsterputs minst två tillfällen per år.

Disk

~~**Stöd och hjälp:** Beroende på vad den enskilde själv kan göra, omfattar hjälp med disk: avdukning, torka av bord och bänkar, diskning, torkning, plocka in i skåp.~~

~~**Omfattning:** Hur ofta den enskilde har behov av hjälp med disk varierar utifrån personliga förhållanden. I Alingsås kommun ska alla som beviljas hjälp med disk få hjälp minst en gång om dagen.~~

Städa köksutrymmen och köksredskap

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp att städa köksutrymmen och köksredskap: hjälp att städa upp efter matlagning såsom att diska, rengöra pannor, kastruller och matlagingsredskap samt städa bord och golv i matlagings- och måltidsutrymmen.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av hjälp att städa köksutrymmen och köksredskap varierar utifrån personliga förhållanden. I Alingsås kommun ska alla som beviljas hjälp med städ av köksutrymme och köksredskap få hjälp minst en gång om dagen.

Tvätta och torka kläder

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra, omfattar hjälp med tvätt: sortering, tvätta, hänga upp tvätt/torktumla, vika kläder, handdukar och sänglinne samt plocka in i skåp, strykning av gångkläder och mindre dukar, mindre lagningar av kläder, sy i en knapp. Mangling utförs ej.

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som beviljats tvätt få hjälp som mest varannan vecka.

Hjälp att lämna och hämta tvätt varannan vecka på tvättinrättning ingår i livsområde och ersätter då hjälp med själva tvätt-momentet.

Kompletterande tvätt

Den som har särskilda skäl och bedöms vara i behov av ytterligare insatser kan ge rätt till kompletterande tvätt, det kan röra sig om hjälp med tvätt oftare. Särskilda skäl är grav synnedsättning, inkontinens.

Vid inkontinens ska den enskilde erbjudas stöd och hjälp av inkontinenssjuksköterska för att utreda om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Innan beslut ska biståndshandläggaren samråda med **metodhandledare eller** avdelningschef.

Sophantering och källsortering

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp med sophantering: slänga sopor, källsortera sopor

Omfattning: Hur ofta den enskildes har behov av hjälp med sophantering och källsortering varierar utifrån hur lösningen av källsortering ser ut i bostaden, bostadsområdet, vilket biståndshandläggaren måste ta hänsyn till. I Alingsås kommun kan det vara skäligt att få hjälp med sopor dagligen.

Inköp

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp med inköp: skriva inköpslista, inköp av dagligvaror, packa upp varor, hjälp att betala. Hjälp med inköp av matvaror där den enskilde följer med ska inte beviljas.

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som beviljats hjälp med inköp få denna hjälp utförd vid ett tillfälle per vecka. Hjälp med inköp av dagligvaror förutsätts ske i närmsta

livsmedelsbutik med fullgott sortiment eller på det sätt som utföraren kommer överens med den enskilde om. Möjlighet att göra distansinköp självständigt eller med hjälp/stöd av hemtjänsten ska utredas **tillämpas om möjligt**

Kompletterande inköp

Den som har särskilda skäl och bedöms vara i behov av ytterligare inköp av dagligvaror kan ha behov av kompletterande inköp. Särskilda skäl är att matvaror inte kan förvaras i bostaden.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar hjälp med kompletterande inköp: skriva inköpslista, göra inköp, packa upp varor.

Övriga inköp, ärenden

Innehåll: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar övrigt ärende: inköp av kläder, annat inköp.

Omfattning: I Alingsås kommun ska de som beviljas övriga inköp få det utfört utifrån individuella behov, som mest 6 gånger per år **i första hand hjälp med handel via nätet.**

Apoteksärenden

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar

apoteksåreande hjälp med att få hem varor och läkemedel från apoteket.

Omfattning: I Alingsås kommun ska de som beviljas apoteksåreande få det utfört som mest två gånger i månaden. Möjlighet att göra distansinköp/beställning självständigt eller med hjälp/stöd av hemtjänsten ska utredas samt möjligheten att få läkemedel hemskickade med post.

~~Laga och servera mat~~ **Bereda måltider**

Beskrivs och beslutas i livsområde "Personlig vård"

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar bereda måltider stöd och hjälp med att värma mat och servera mat

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som bedöms ha behov av och beviljats stöd att bereda måltider få hjälp utifrån sina behov med att tillreda/iordningsställa frukost, kvällsmat, mellanmål, måltidsservice (laga enklare måltid, värma mat, hämta färdig mat, hjälp att ta kontakt med restaurang), duka, duka av, ~~diska, torka av bord och köksbänk~~. (flyttat från livsområde personlig vård)

Mellanmänskliga interaktioner/relationer:

I livsområdet beskrivs förmågan att kunna ha kontakter med andra personer i privata eller formella sammanhang.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar mellanmänskliga relationer: stöd och hjälp att hålla kontakt med familj, vänner, grannar. Stöd och hjälp att ta kontakt med myndigheter, vårdcentral, frisör, fotvård.

Omfattning: Hur den enskildes behov av mellanmänskliga relationer ser ut varierar. I Alingsås kommun ska alla som bedöms ha behov och beviljats stöd med mellanmänskliga relationer få hjälp utifrån sina behov. Att ge hjälp och stöd att ta kontakt med familj, vänner, grannar och myndigheter, vårdcentral, frisör, fotvård ingår i kontaktpersonens uppdrag.

Biståndshandläggaren beskriver behoven i livsområdet och tydliggör i beslut och beställning. Detta innebär att utföraren tar ansvar för de behov som ingår i livsområdet och planerar med den enskilde.

Viktiga livsområden:

I livsområdet beskrivs förmågan att betala räkningar, betala vid inköp.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar viktiga livsområden: hjälp att betala räkningar.

Betala vid inköp av dagligvaror: Ingår i insatsen inköp, livsområde Hemliv.

Betala räkningar: Den som inte kan sköta sina bankärenden bör i första hand använda betalservice, autogiro eller anhängig. Om det inte är möjligt bör en ställföreträdare med fullmakt eller god man vara den enskilde behjälplig. Anmälan om behov av god man ska göras till överförmyndaren.

Omfattning: Biståndshandläggaren kan besluta om stöd/hjälp en gång i månaden under som mest ~~tre sex~~ månader i avvaktan på att god man tillsätts.

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv:

I livsområdet beskrivs förmågan att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra omfattar livsområdet: möjlighet att delta i föreningsliv, delta i social samvaro, utöva intressen, utöva sin religion, social kontakt.

Följe till och från träffpunkt, aktivitet

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan så ingår: följ till och från träffpunkt, aktivitet, hjälp att boka färdtjänst, hjälp med ytterkläder.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av följ till träffpunkt, aktivitet är individuellt. I Alingsås kommun beviljas följ som mest tre gånger i veckan. Har personen färdtjänst eller kan åka med buss och det tillgodoser behovet kan ansökan avslås.

Ledsagare till kulturella och sociala aktiviteter

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår ledsagning till och från kulturella och sociala aktiviteter i närområdet, stöd och hjälp att genomföra en aktivitet, stöd och hjälp vid klädsel/att komma i ordning inför aktiviteten, hjälp med behov under ledsagningen, ex. toalettbesök, påminnas om medicin mm

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av ledsagning är individuellt. I Alingsås kommun beviljas ledsagning/följe till kulturella och sociala aktiviteter en gång i månaden.

Ledsagare till sjukvårdsinrättning

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår: ledsagning till och från sjukvårdsinrättning, stöd och hjälp vid klädsel/att komma i ordning inför besöket, stöd och

hjälp under besöket, hjälp med behov under besöket, ex. toalettbesök, påminnas om medicin mm

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av ledsagning är individuellt. I Alingsås kommun kan biståndshandläggaren besluta om ledsagning till sjukvårdsinrättning fyra gånger under ett år.

Det kan finnas särskilda skäl att bevilja utökad ledsagning till sjukvårdsinrättning under en begränsad period. Om behovet kan tillgodoses genom sjukresa eller sjukhusvårdinna, genom att primärvårdens distriktssjuksköterska eller distriktsläkare gör hembesök kan ansökan avslås.

Om det finns särskilda skäl att bevilja utökad ledsagning till sjukvårdsinrättning exempelvis om det pågår en utredning, en tidsbegränsad behandling, ska biståndshandläggaren undersöka om personen kan ha rätt till/behov av mobil hemsjukvård.

Socialt stöd för att bryta isolering

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår: stöd och hjälp

att bryta isolering, stöd och hjälp att motivera till kontakt med frivilligorganisationer, föreningar, **träffpunkter** och andra sociala aktiviteter.

Omfattning: Hur den enskildes behov av socialt stöd ser ut är individuellt. I Alingsås kommun kan biståndshandläggaren besluta om socialt stöd för att bryta isolering under en begränsad period om fyra månader.

Socialt stöd

Stöd och hjälp: en social aktivitet som ska tillgodose den enskildes behov av social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns

Omfattning: Hur den enskildes behov av socialt stöd ser ut är individuellt. Den som saknar ett eget socialt nätverk kan beviljas social samvaro en gång varje vecka.

Den enskildes egna kontaktnät ska alltid vägas in, den som bor tillsammans med annan eller har god kontakt med anhöriga/vänner, den som har hemtjänst flera gånger dagligen anses i normalfallet få behovet av social kontakt tillgodosett.

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Personer med demenssjukdom som har behov av stimulans kan beviljas dagverksamhet på Eternellen. Biståndshandläggaren beslutar om rätten till dagverksamhet och gör i samråd med enhetschef för Eternellen en bedömning av i vilken omfattning. Insatsen kan även beviljas som "Personligt stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde"

Känsla av trygghet:

I livsområdet beskrivs den enskildes känsla av trygghet eller avsaknad av trygghet i boendet, utomhus, för att falla, för att sova ensam eller glömma något viktigt.

Stöd och hjälp: Beroende på vad den enskilde själv kan göra ingår: hjälp med att skapa trygghet i och runt hemmet, trygghetslarm, andra larm, kamera eller annan teknisk utrustning, tillsyn dag eller natt, telefonkontakt, social kontakt.

Omfattning: I Alingsås kommun ska alla som har behov av stöd/hjälp att skapa trygghet beviljas hjälp med trygghetsskapande insatser utifrån sina individuella behov. Tillsyn beviljas som regel inte om personen har hjälp/stöd av sjuksköterska eller vårdpersonal under dagen, då kan bedömningen vara att behovet av tillsyn tillgodoses genom de besöken.

Otrygghet

Behovet tillgodoses i första hand enligt följande:

- Trygghetslarm,
- Kamera (nattetid) Kan kombineras med tillsyn
- Andra larm, annan teknik, telefonsamtal
- Tillsyn – beviljas när teknik inte kan tillgodose behovet.

I de fall som teknik inte kan tillgodose behovet av tillsyn ska detta motiveras väl och

beslut ska tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare. Behov av tillsyn nattetid som inte kräver aktiv hjälp ska i första hand tillgodoseas med kamera som kan kompletteras med trygghetslarm för att aktivt kunna påkalla hjälp.

Social kontakt/trygghetsskapande: kan beviljas för att motverka otrygghet och/eller ensamhet då den enskilde saknar naturligt socialt nätverk.

Omfattning: Hur den enskildes behov av socialt stöd för trygghetsskapande ser ut är individuellt. I Alingsås kommun kan biståndshandläggaren besluta om socialt stöd för att skapa trygghet en gång i veckan.

Har personen hjälp/stöd med ”**Samlat ansvar för hemliv vid omfattande behov eller samlat ansvar för personlig vård vid omfattande behov**” gör biståndshandläggaren en bedömning om den hjälp/stöd som ges i det livsområdet kan tillgodose de behov som beskrivs i ”Känsla av trygghet/ Social kontakt/trygghetsskapande” Biståndshandläggaren beskriver behovet i detta livsområde och tydliggör det i beslut/beställning.

Personligt stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde:

I livsområdet beskrivs anhörigs behov av stöd och avlastning på grund av störd nattsömn, vistelse på annat ort, egen aktivitet vid vård av närstående.

Hjälp och stöd: Anhörigstöd i Alingsås kommun erbjuds till anhörig som hjälper och stödjer en person som fyllt 65 år. Stödet utformas individuellt och syftar till att fysiskt, psykiskt och socialt underlätta för den som ger stöd/hjälp. I Alingsås kommun kan följande insatser till anhörig ges som stöd:

Avlösning i hemmet

Anhörig som stödjer och hjälper en enskild person som inte kan lämnas ensam utan tillsyn, kan beviljas avlösning i hemmet.

Då avlösning syftar till att tillgodose två personers behov är det viktigt att avlösningen känns meningsfull både för den närstående och för vårdtagaren. Avlösningen omfattar hjälp och stöd som skall tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Hur avlösningen skall planeras och genomföras avgörs i samråd med den enskilde, dennes anhörig och utföraren.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av avlösning är individuellt. I Alingsås kommun ska alla som har behov av hjälp med avlösning få avgiftsfri avlösning i hemmet upp till 12 timmar per månad, om behov av ytterligare avlösning finns tas en avgift ut från timma 13 enligt fastställd taxa.

Avlösning i kombination med växelvård beviljas som regel inte. Beslut om detta tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

Avlösningstimmar som inte förbrukas kan inte sparas till nästkommande månad.

Växelvård

Anhörig som stödjer och hjälper en enskild person som inte kan lämnas ensam utan tillsyn kan beviljas växelvård. Växelvård kan erbjudas då anhörig som stödjer och hjälper den enskilde har behov av tillfällig eller regelbunden avlösning under 8 timmar/dygn eller mera. Avgift tas ut enligt fastställd taxa.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av växelvård är individuellt. I Alingsås kommun är bedömningen att det är skäligt att få växelvård 150 dagar per år. **Om en person har bedömts ha behov av mer omfattande växelvård, mer än 150 dagar per år ska biståndshandläggaren besluta detta i samråd med avdelningschef** Vid mer omfattande behov av växelvård än 150 dagar hänvisas till särskilt boende.

Växelvård omprövas och kan eventuellt avslutas om man tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende. Fortsatt beslut om växelvård i dessa fall ska tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

Växelvård i kombination med avlösning i hemmet beviljas i regel inte. Beslut om detta tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Dagverksamhet kan beviljas som stöd till anhörig som avlastning.

Omfattning: Hur ofta den enskilde har behov av dagverksamhet för att avlasta anhörig är individuellt. **Insatsen erbjuds i mån av Eternellens resurser.**

Korttidsboende och särskilt boende:

Behoven beskrivs under respektive livsområde, biståndshandläggaren tydliggör i beställning och beslut insatsen korttidsboende och särskilt boende

Korttidsboende

Äldre bör ges förutsättningar att bo i sitt hem så långt det är möjligt. Genom olika insatser ska möjligheten att bo självständigt och under tryggt förhållande i det egna hemmet tillgodoses. Korttidsboende är en stödinsats för äldre i ordinärt boende med omfattande behov av stöd och hjälp under hela dygnet som inte kan tillgodoses i hemmet.

Omfattning: Med korttidsboende avses en kortare tids boende på ett korttidsboende, maximalt 14 dagar med möjlighet att förkorta omfattningen under pågående beslut om behovet förändras. Innan beslut om korttidsboende tas ska det bedömas om behovet kan tillgodoses med följande insatser, individuell prövning görs alltid.

- omfattande hemtjänst, nattpatrull
- omfattande hemsjukvård/rehabiliteringsinsatser
- trygghetsskapande åtgärder
- tekniska hjälpmedel, kamera, telefonservice, trygghetstelefon
- **hjälp och stöd av hemgångsteamet**

Någon av följande kriterier ska uppfyllas för att rätten ska finnas till korttidsboende:

- **Det ska inte vara fysiskt möjligt att ta sig in i bostaden eller att vistas där på grund av brist på utrymme för att kunna få den omvårdnad, hjälp och rehabilitering som det finns behov av för att kunna tillförsäkras en skälig levnadsnivå.**

- Vård i livets slut där den enskilde inte vill vara hemma.
- Personer som är kraftigt förvirrade och lämnar bostaden eller riskerar att fara illa i bostaden och inte kunna tillkalla hjälp.
- Personer som redan beviljats omfattande hemtjänst (närmare 134 timmar per månad) och det ändå inte har fungerat i hemmet tillfredställande för att den enskilde ska kunna tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Om ovanstående insatser inte tillgodoser den enskildes behov upp till skälig levnadsnivå ska rätten till korttidsboende prövas

Vid prövning av rätten till korttidsboende ska följande beaktas

den enskilde ska ha stora behov och omfattande behov av hjälp och stöd under hela dygnet
 bostadens standard i form av tillgänglighet ska vägas in i bedömningen
 den enskildes upplevelse av otrygghet ska vägas in i bedömningen

Särskilda skäl att bevilja korttidsboende

Har den enskilde ett omfattande behov av stöd och hjälp under hela dygnet och biståndshandläggaren inte anser sig kunna bedöma vid vårdplaneringen om den enskilde kan få sina behov tillgodosedda i hemmet utan behöver ytterligare kunskap om den enskildes behov än det som kommer fram vid vårdplaneringen

- korttid kan beviljas under fortsatt utredning efter en vårdplanering. Under förutsättning att biståndshandläggaren bedömt att den enskilde inte kan få sina behov tillgodosedda i hemmet under fortsatt utredning. Syftet är att ge biståndshandläggaren bättre beslutsunderlag.
- när den enskilde bedöms kunna gå hem med hjälp och stöd i form av hemtjänst och hjälpmedel, men hjälpmedel inte finns på plats kan korttid beviljas.

Särskilt boende

Äldre bör ges förutsättningar att bo i sitt hem så långt det är möjligt. Genom olika insatser ska möjligheten att bo självständigt och under trygga förhållande i det egna hemmet tillgodoses.

Bedömning: Innan beslut om särskilt boende tas ska följande prövas:

- omfattande hemsjukvård/rehabiliteringsinsatser
- trygghetsskapande åtgärder
- tekniska hjälpmedel, kamera, telefonservice, trygghetstelefon
- bostadsanpassning
- stöd till anhöriga
- stöd från frivilliga
- hemgångsteamet ska på uppdrag av biståndshandläggare och tillsammans med utföraren se om det är möjligt att skapa ett stöd, arbetssätt som innebär att den enskilde kan bo kvar under tryggt förhållande.

Vid prövning av rätten till särskilt boende ska följande beaktas

- Den enskilde ska ha stora behov och omfattande behov av hjälp och stöd under hela dygnet
- Bostadens standard i form av tillgänglighet ska också vägas in i bedömningen
- Den enskildes upplevelse av otrygghet
- Den enskildes upplevelse av social isolering

Om den enskilde avböjer insatser i hemmet som bedöms kunna tillgodose behovet och istället ansöker om särskilt boende, kan ansökan avslås

Har man vid två tillfällen tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende stryks man ur kön och får ansöka på nytt.

Parboende Medboende

Rätten att få åldras tillsammans är en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen. Bestämmelsen innebär att den som har beviljats bistånd i form av särskilt boende har rätt att ta med sig sin partner för att fortsätta bo tillsammans på det särskilda boendet. Rätten att bo tillsammans gäller även när båda parter har behov av särskilt boende. Förutsättningen är att paret tidigare varaktigt har bott tillsammans.

- Rätt till **par** medboende då båda är i behov av ett särskilt boende.
- Rätt till medboende då endast den ena av maken/makan, sambon, partnern är i behov av särskilt boende. Det är den person som ansöker om särskilt boende eller som tidigare beviljats bistånd i form av särskilt boende som ansöker om att få bo tillsammans med sin partner

- Biståndshandläggaren utreder om paret tidigare stadigvarande bott tillsammans och om det är bådars önskan att få fortsätta att bo tillsammans. Om så är fallet ska det anses ingå i skälig levnadsnivå, för den som beviljats särskilt boende, att även fortsättningsvis kunna leva tillsammans med sin partner oavsett om denne har behov av stöd och hjälp eller inte. Medboende kan ha behov av stöd och hjälp, hemtjänst, i det särskilda boendet. Ansökan görs då hos biståndshandläggaren som utreder om behov finns och tar beslut. Det särskilda boendet utför insatserna.

Vid ändrade förhållanden för den parten som har beslut om särskilt boende, så behovet av särskilt boende ej längre föreligger, upphör medboendes absoluta rätt till lägenhet på det särskilda boendet, enligt det särskilda kontraktstillägg som den medboende skrivit på. Den tidigare medboende har 3 månaders uppsägningstid och bör därför vara aktivt bostadssökande redan från inflyttningen och under tiden medboendet pågår.

Om personen som tidigare varit medboende lämnar in en ansökan, görs en utredning för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende. Om den medboende beviljas bistånd i form av särskilt boende kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut.

Hjälp med husdjur

Hjälp och stöd att ta hand om husdjur ingår normalt inte i hemtjänstens uppgifter och är insatser som inte beviljas. Det kan dock finnas specifika situationer då den enskilde har ett husdjur som betyder mycket för livskvaliteten och det inte finns någon annan som kan anlitas för dess skötsel eller om den enskilde på grund av sjukdom under en begränsad period inte kan lösa omhändertagandet av husdjur kan hjälp och stöd ges även med sådana sysslor under en begränsad period.

Datum: 2020-01-30
Handläggare: Birgitta Strandin/Ulrika Sjögren
Direktr:
Diariernr: 2020.032 VON

Vård- och omsorgsnämnden

Revidering av riktlinjer enligt SoL

Ärendebeskrivning

Revidering och uppdatering av riktlinjer för biståndshandläggning av bistånd enligt socialtjänstlagen.

Förslag till revidering och uppdatering av riktlinjer för biståndshandläggning som senast uppdaterades 2017-03-01.

Förvaltningens yttrande

Gulmarkeringar i texten visar på text som föreslås ändras, antingen är det nytillkommen text eller text som föreslås tas bort. Text som tagits bort är överstruken. I de fall stycken är helt nytillkomna eller i de fall där det ändras i sak beskrivs här nedan.

S 3 Förtydligande text om Barnperspektiv

S 3 Barnperspektiv, ny text

S 3. Rutin vid våld i nära relationer” har lagts till, fanns ej tidigare

S 6 Hemtjänsttimmar som mest beviljas per månad sänks från 150 till 134 timmar.

Orsak: Kostnaden för hemtjänsttimmar på 150timmar per månad överskrider kraftigt kostnaden för en plats på särskilt boende och enligt socialtjänstlagen finns ingen obegränsad rätt att välja insatser.

S 7 Beslut och överklagan, ny text . Tidsbegränsade beslut: IBIC infördes 15 januari så är det inte förenligt med att ha tidsbegränsade beslut eftersom individens behov ska stå i centrum. Istället ska fokus läggas på uppföljning av beslut. Undantag :beslut om korttidsboende som fortfarande begränsas till 14 dagar .

S 8 Uppföljning av beslut om nya insatser inom 14 dagar

S 11 Överstuken text flyttas till ”Hemliv”

S 13 Fönsterputs ändring från hjälp med fönsterputs i sovrum och kök till två rum och kök

Orsak: Fönsterputs av ett rum och kök uppnår inte skälig levnadsnivå då det omfattas av städning vilket fastställts i flera domar att man har rätt till städning av två rum och kök för att uppnå skälig levnadsnivå.

S 14. Betala räkningar: Ändrat från tre till sex månader att man tillfälligt i avvaktan på god man kan få beslut om stöd/hjälp en gång i månaden.

Orsak: Väntetiden på god man är ofta lång och brukar inte ske inom tre månader.

S 17.Behov av tillsyn nattetid ska i första hand tillgodoses med kamera. Beslut om fysisk tillsyn ska ske i samråd med avdelningschef eller metodhandledare

Orsak: Mer kostnadseffektivt.

S 18. Avlösning och växelvård i kombination beviljas i regel inte. Beslut om detta tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

Anledning: båda insatserna är stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde och behovet kan vara tillgodosett med det ena alternativet eventuellt i kombination med andra insatser.

Växelvård ska omprövas och kan eventuellt avslutas om man tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende. Beslut om fortsatt växelvård ska tas i samråd med avdelningschef eller metodhandledare.

S 19-20 Korttidsboende , förtydligande text om kriteriet för rätten till korttidsboende

S 21. Nytt: Har man vid två tillfällen tackat nej till erbjuden plats på särskilt boende stryks man ur kön och får ansöka på nytt.

Anledning: Är behovet stort av särskilt boende borde man tacka ja till skäligt erbjudande och har man fått två olika erbjudanden om särskilt boende och tackat nej båda gångerna kan behovet förefalla oklart.

S 21 Parboende byts till medboende , förtydligande text om rätten till medboende

Ekonomisk bedömning

-

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden antar revidering av riktlinjer enligt SoL riktlinjer för myndighetsavdelningen att gälla från och med 2020-02-01.

Riktlinjerna ska uppdateras senast 2021-01-01 eller uppdateras vid behov, exempelvis vid lagändringar, ändrade normer eller vid prejudicerande domar som strider mot riktlinjerna.

Beslutet ska skickas till

Handläggare, ledningsgrupp VOO

Anita Strandin
Förvaltningschef

Riktlinjer för medboende

3

2020.033 VON

2020-02-04

§ 12 2020.033 VON

Riktlinjer för medboende

Ärendebeskrivning

Den 1 november 2012 kompletterades 4 kap. 1b § socialtjänstlagen (SoL) med en bestämmelse som innebär att för den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § ska det ingå i skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. (Kompletteringen finner man under SoL 4 kap. 1c §). Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan har sammanbott. Bestämmelsen gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform eller inte. Bestämmelsen är tillämplig för sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap. 5 § SoL, det vill säga särskilda boende för äldre. Den är inte tillämplig för boende som regleras i 5 kap. 7 § SoL för personer med funktionshinder, inte heller för bostad med särskild service enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Syftet med riktlinjer för parboende är att det ska bli tydligt för medborgaren i Alingsås kommun när man kan bli medboende, och vilka regler som gäller för den medboende i särskilt boende i Alingsås kommun. Handläggning och beslut om rätten till medboende samt regler för den medboende i särskilt boende, ska följa den vägledning som socialstyrelsen utgivit september 2013.

Beredning

Förvaltningen har i skrivelse daterad 2020-01-23 lämnat följande yttrande:

Underlaget är framtaget utifrån det tillägg som gjorts i SoL 4 kap. 1c §. Ändringen handlade om att par som levt länge tillsammans inte mot deras vilja skulle skiljas åt och att de skulle garanteras trygghet och livskvalitet under den återstående tid som paret har tillsammans.

Utredaren har genom omvärldsbevakning tagit del av hur likvärdiga kommuner har tagit fram riktlinjer för medboende och hur dom är utformade. Kontakt har tagits med äldreboendeenheten för att få reda på omfattningen av medboende i dagsläget för en analys av behovet.

Kontakt är också tagen med Alingsåsbostäder gällande avstående från besittningsskydd som måste göras hos hyresnämnden i varje enskilt fall för den medboende, för att säkerställa att riktlinjen är juridiskt hållbar.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

Vård- omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till riktlinje för medboende, att gälla från och med 2020-03-01

2020-02-04

Expedieras till

Ledningsgrupp VOO, handläggare

Datum: 2020-01-23
Handläggare: Kerstin Frost
Direktr:
Diariernr: 2020.033 VON

Vård- och omsorgsnämnden

Riktlinjer för medboende

Ärendebeskrivning

Den 1 november 2012 kompletterades 4 kap. 1b § socialtjänstlagen (SoL) med en bestämmelse som innebär att för den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § ska det ingå i skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. (Kompletteringen finner man under SoL 4 kap. 1c §). Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan har sammanbott. Bestämmelsen gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform eller inte. Bestämmelsen är tillämplig för sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap. 5 § SoL, det vill säga särskilda boende för äldre. Den är inte tillämplig för boende som regleras i 5 kap. 7 § SoL för personer med funktionshinder, inte heller för bostad med särskild service enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Syftet med riktlinjer för parboende är att det ska bli tydligt för medborgaren i Alingsås kommun när man kan bli medboende, och vilka regler som gäller för den medboende i särskilt boende i Alingsås kommun. Handläggning och beslut om rätten till medboende samt regler för den medboende i särskilt boende, ska följa den vägledning som socialstyrelsen utgivit september 2013.

Yttrande

Underlaget är framtaget utifrån det tillägg som gjorts i SoL 4 kap. 1c §. Ändringen handlade om att par som levt länge tillsammans inte mot deras vilja skulle skiljas åt och att de skulle garanteras trygghet och livskvalitet under den återstående tid som paret har tillsammans.

Utredaren har genom omvärldsbevakning tagit del av hur likvärdiga kommuner har tagit fram riktlinjer för medboende och hur dom är utformade. Kontakt har tagits med äldreboendeenheten för att få reda på omfattningen av medboende i dagsläget för en analys av behovet.

Kontakt är också tagen med Alingsåsbostäder gällande avstående från besittningsskydd som måste göras hos hyresnämnden i varje enskilt fall för den medboende, för att säkerställa att riktlinjen är juridiskt hållbar.

Ekonomisk bedömning

-

Förslag till beslut

Vård- omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till riktlinje för medboende, att gälla från och med 2020-03-01

Beslutet ska skickas till

Ledningsgrupp VOO, handläggare

Anita Hedström
Förvaltningschef

Vård- och omsorgsförvaltningen

Dokumenttyp:	Riktlinje
Dokumentet gäller för, personalkategori:	Biståndshandläggare, boendesamordnare, enhetschefer särskilt boende, omvårdnadspersonal, sjuksköterskor, avgiftshandläggare
Fastställt av, befattning och namn:	Vård och omsorgsnämnd
Fastställsedatum:	
Eventuellt diarienummer:	
Dokumentansvarig, befattning och namn:	Kerstin Frost, socialt ansvarig samordnare
Senast uppdaterat:	2020-01-22
Uppdateras nästa gång:	2022-01-31

Riktlinje för medboende

Bakgrund

Den 1 november 2012 kompletterades 4 kap. 1b § socialtjänstlagen (SoL) med en bestämmelse som innebär att för den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § ska det ingå i skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. (Kompletteringen finner man under SoL 4 kap. 1c §). Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan har sammanbott. Bestämmelsen gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform eller inte.

Bestämmelsen är tillämplig för sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap. 5 § SoL, det vill säga särskilda boende för äldre. Den är inte tillämplig för boende som regleras i 5 kap. 7 § SoL för personer med funktionshinder inte heller för bostad med särskild service enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Syfte

Syftet med riktlinjer för parboende är att det ska bli tydligt för medborgaren i Alingsås kommun när man kan bli medboende och vilka regler som gäller för den medboende i särskilt boende i Alingsås kommun. Handläggning och beslut om rätten till medboende samt regler för den medboende i särskilt boende, ska följa den vägledning som socialstyrelsen utgivit september 2013.

Tillämpningsområde

Riktlinjerna gäller särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5§ SoL. Riktlinjen gäller i de fall då endast den ena parten har biståndsbeslut om särskilt boende.

Definitioner

Äldre – en person över 65 år.

Parboende – när båda i ett par har biståndsbeslut om särskilt boende och detta verkställas på samma boende.

Medboende – den person som flyttar till sin make/maka på ett särskilt boende utan att själv ha bistånd till insatsen.

Make/partner– könsneutralt, avser både make/maka. I lagstiftningen jämställs gifta makar med sammanboende par som stadigvarande sammanbott och har gemensamt hushåll.

Bestämmelser för medboende

Vem kan vara medboende?

Det krävs att:

- ena parten beviljats bistånd av boende i form av särskilt boende
- att båda parter vill fortsätta bo tillsammans i ett särskilt boende
- att den sökande till särskilt boende är en person som är över 65 år eller äldre
- medboende kan inte erbjudas på demensboende
- medboende har inget eget hyreskontrakt och ska fylla i blanketten "Överenskommelse om avstående från besittningsskydd" som skickas till hyresnämnden.

Hur kan boendet utformas?

- Alingsås finns lägenheter för parboende på Brunnsgården, Brunnen, Bjärkegården och Tuvegården. Här finns lägenheter med 2 rum som möjliggör boende i samma lägenhet. I övrigt kommer par erbjudas varsin lägenhet med 1 rum, eftersom lägenheternas utformning gör det olämpligt för två personer att bo i samma lägenhet. Intentionen är att lägenheterna ska ligga i angränsning till varandra. Om inga lediga lägenheter finns bredvid varandra, kommer paret erbjudas de lägenheter som finns med möjlighet att byta lägenhet när angränsande lägenhet blir ledig.
- Möjlighet att provbo under 3 månader ges för medboende, de två första månaderna är hyresfria. Den provboende rekommenderas behålla sin ordinarie bostad under denna period ifall hen ångrar sig.
- Den medboende står själv för möblering av sin del av lägenheten, även egen säng och övrig utrustning.

Villkor för medboende

- Medboende som inte ansökt eller beviljats några biståndsinsatser för egen del har inte rätt till några insatser i det särskilda boendet och omfattas inte av avgiftsreglerna enligt socialtjänstlagen. Regeringen påtalar vikten av att

informera om olika konsekvenser för i första hand den medboende som flyttar till ett särskilt boende.

Villkor för medboende utan beviljade biståndsinsatser

Kost

Lägenheterna har kyl/frys och kokplatta som möjliggör tillagning av enklare måltider, men inte fullvärdig kost. Den medboende erbjuds därför måltidsabonemang till samma avgift som de boende på det särskilda boendet.

Städ

Om den medboende bor i egen lägenhet så sköter hen städningen själv. Om den medboende bor i samma lägenhet som den person som har ett biståndsbeslut fördelas städinsatserna mellan vårdpersonalen och den medboende.

Tvätt

Den medboende sköter sin egen tvätt. Tvätten sköts i befintliga tvättrum i boendet eller på annat sätt.

Dokumentation

Regler för dokumentation under genomförande av beslutade insatser avser inte den medboende personen.

Villkor för medboende med beviljade biståndsinsatser

Beviljad måltidsservice och/ eller hjälp med övriga måltider

Den medboende tillhandahålls den kost som serveras på boendet och betalar för måltidsabonnemang utan momspåslag.

Beviljad städinsats

Det särskilda boendets personal utför den beviljade insatsen.
För den medboende gäller avgift enligt ordinarie hemtjänsttaxa.

Beviljad tvättinsats

Det särskilda boendets personal utför den beviljade insatsen.
Avgift enligt ordinarie hemtjänsttaxa.

Övriga beviljade insatser som personlig omvårdnad, ledsagning och inköp.

Det särskilda boendets personal utför personlig omvårdnad.
Ledsagning och inköp sköts av det särskilda boendets personal
Avgift enligt ordinarie hemtjänsttaxa.

Dokumentation

Regler för dokumentation under genomförande av beslutade insatser avser inte den medboende personen. Om den medboende har egna beslutade biståndsinsatser som utförs i det särskilda boendet sker dokumentationen i egen personakt. Däremot kan de medboende i vissa situationer behöva omnämnas i den andra personens dokumentation.

Överklagande

Det är endast den som söker bistånd i form av särskilt boende som kan överklaga ett eventuellt avslag om beslut om medboende.

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Det särskilda boendets sjuksköterska/arbetsterapeut/sjukgymnast är ansvarig för HSL-insatser och delegerade HSL-insatser utförs av det särskilda boendets personal.

Villkor för hyresavtal för medboende

Ansökan om avstående från besittningsskydd görs hos hyresnämnden i varje enskilt fall för den medboende.

Den medboende kan när som helst under tiden hen har kontrakt som medboende själv ansöka om eget särskilt boende och få behovet utrett på sedvanligt sätt.

Vid ändrade förhållanden för den parten som har beslut om särskilt boende, så behovet av särskilt boende ej längre föreligger, upphör medboendes absoluta rätt till lägenhet på det särskilda boendet, enligt det särskilda kontraktstillägg som den medboende skrivit på. Den tidigare medboende har 3 månaders uppsägningstid och bör därför vara aktivt bostadssökande redan från inflyttningen och under tiden medboendet pågår.

Om personen som tidigare varit medboende lämnar in en ansökan, görs en utredning för att se om hennes/hans behov har förändrats och har rätt till särskilt boende. Om den medboende beviljas bistånd i form av särskilt boende kan den medboende bo kvar med eget hyreskontrakt och särskilt boendebeslut.

Årsboks slut 2019 - vård- och omsorgsnämnden

4

2020.031 VON

2020-02-04

§ 13 2020.031 VON

Årsbokslut 2019 - vård- och omsorgsnämnden

Ärendebeskrivning

Ärendet föredras muntligt.

Beslut

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet hänskjuter beslut i ärendet till vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2020-02-17.

Datum: 2020-02-07
Handläggare: Camilla Liljegren
Direktr:
Diariernr: 2020.031 VON

Vård- och omsorgsnämnden

Årsbokslut 2019

Ärendebeskrivning

I enlighet med styrmodellen för Alingsås kommun ska vård- och omsorgsnämnden upprätta årsredovisning inklusive bokslut per den 31 december. Årsredovisningen innehåller utöver uppföljning av ekonomi även måluppfyllelse, uppföljning av internkontroll och personalredovisning.

Förvaltningens yttrande

Vård- och omsorgsnämnden har under 2019 fortsatt sin strävan mot en god kvalitet i vården och i omsorgen. Under se senaste åren har kvaliteten i verksamheten förbättrats och 2019 svarar 91 procent av målgruppen äldre på särskilt boende samt mottagarna av hemtjänst att de är ganska eller mycket nöjda sammantaget med sitt boende och sin hemtjänst. Även brukarundersökningen för funktionsstöd visar hög grad av nöjdhet utifrån brukarnas upplevelse av utförda insatser enligt LSS. Vidare visar medarbetarenkäten 2019 att vård- och omsorgsnämnden har ett högt nöjdmedarbetarindex om 4,0.

Året har präglats av utmaningar inom såväl personal som volym och ekonomi. Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott om 32,9 mnkr för 2019. Den största anledningen till underskottet är volymökningar inom LSS-verksamheten. Där ett nytt LSS-boende och en enhet för korttidstillsyn inom LSS har startats upp samt ökade kostnader inom personlig assistans. Vidare har hemtjänststimmarna överstigit budget samtidigt som flera verksamheter inte klarat sina åtagande

Vård- och omsorgsnämnden bedömer utifrån en helhetsbedömning av samtliga åtagande och uppdrag att nämnden uppfyller flerårsstrategins utpekade vilja till största del.

Ekonomisk bedömning

Rubriken är inte aktuell.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsförvaltningens årsbokslut 2019 godkänns.

Beslutet ska skickas till

Kommunledningskontoret

Vård- och omsorgsförvaltningens avdelningschefer

Vård- och omsorgsnämnden

Anita Hedström
Förvaltningschef

Camilla Liljegren
Utvecklingsledare

Vård- och omsorgsnämndens ÅRSBOKSLUT 2019

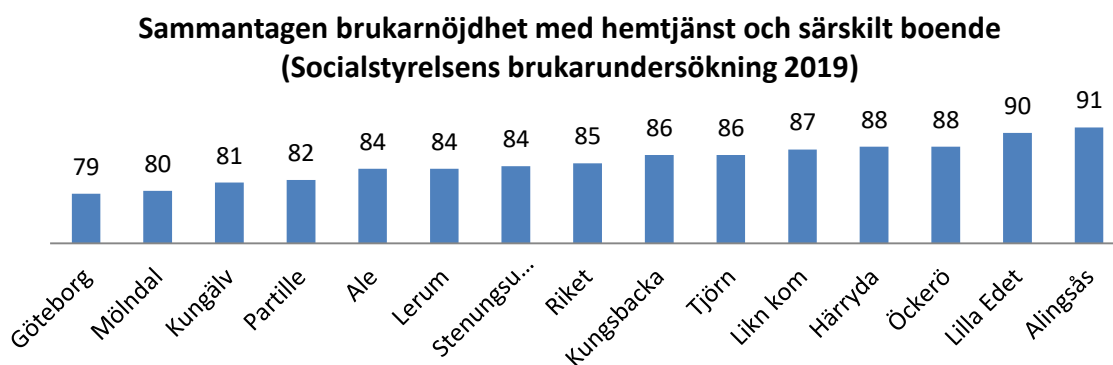

Årsbokslut 2019

Verksamhet

Det gångna året har präglats av utmaningar inom såväl personal som volym och ekonomi. En utmaning är att balansera de ökade behoven inom både äldreomsorgen och funktionsstöd med de ekonomiska resurserna.

Vård- och omsorgsnämnden har under 2019 fortsatt sin strävan mot en god kvalitet i vården och i omsorgen. Under de senaste åren har kvaliteten i verksamheten förbättrats och 2019 svarar 91 procent av målgruppen äldre på särskilt boende samt mottagarna av hemtjänst att de är ganska eller mycket nöjda sammantaget med sitt boende och sin hemtjänst (enligt nedan diagram).

Även brukarundersökningen för funktionsstöd visar hög grad av nöjdhet utifrån brukarnas upplevelse av utförda insatser enligt LSS.

Vidare visar medarbetarenkät 2019 att vård- och omsorgsnämnden har ett mycket högt nöjdmedarbetarindex om 4,0.

Verksamhetens kvalitet ligger i personal med god kompetens och tillgången på sådan är ingen självklarhet längre. Att ta vara på digitaliseringens möjligheter är därför nödvändigt samt se över vilka kompetenser som gör vad i verksamheten. För att tillfredsställa behovet av kompetent och utbildad personal i verksamheten och erbjuda en attraktiv arbetsplats med en god arbetsmiljö krävs ett aktivt arbete från såväl nämnd som kommunledning.

Heltid behöver bli norm i verksamheten och fler behöver arbeta mer för att klara åtaganden utifrån den demografiska utvecklingen. Idag finns i förvaltningen en outnyttjad resurs motsvarande cirka 100 årsarbetare i deltidsarbetande vårdnära personal.

Åtaganden och nyckeltal

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 4

I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning

Indikator: Nettokostnader ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att arbeta för att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökning ska understiga pris-/löne- och volymförändring.

	LSS			Äldreomsorg		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Nettokostnadsavvikelse	-1,0%	-0,6%	-4,4%	3,8%	2,1%	1,9%

Nyckeltal: Nettokostnadsavvikelse LSS och Äldreomsorg

Den senast presenterade nettokostnadsavvikelse avser 2018 och visar att äldreomsorgen i Alingsås kostar 1,9 % mer än vad som är statistiskt förväntat givet en genomsnittlig ambitionsnivå. För funktionsstöd är motsvarande siffra att verksamheten kostar 4,4 % mindre än vad som är statistiskt förväntat givet en genomsnittlig ambitionsnivå. Båda verksamheterna har lägre kostnader än medelkommunen i Göteborgsregionen och båda verksamheterna ligger i nivå med liknande kommuner i riket för respektive verksamhet.

Nyckeltal: Budgetavvikelse 2019: - 32,9 mnkr

Nämnden uppnår inte budgetbalans för verksamhetsår 2019, se ekonomi sid 20. Nämndens arbete med att minska kostnaderna utifrån beslutad handlingsplan fortgår.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(1) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar.

(2) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för hur digitala lösningar genom t.ex. artificiell intelligens kan införas i syfte att minska administrationen.

Nyckeltal: Antal projekt kring utveckling av välfärdsteknik utifrån framtagna plan påbörjade och genomförda

Utfall 2019: 1

För att bidra till utvecklingen av välfärdsteknik har en ny digital plattform som stödjer olika digitala tjänster i hemmet installerats under året. Idag används tjänsterna digital fjärrsyn

(tillsyn via kamera) och trygghetslarm via plattformen. Vidare har elektroniska lås till läkemedelsskåp testats under året och med positivt resultat. Därutöver kommer ett detaljplaneringssystem för hemtjänststimmar att implementeras via plattformen under nästa år.

Nyckeltal: Antal digitaliseringsprojekt påbörjade och genomförda

Utfall 2019: 12

Nämnden ser långsiktiga utmaningar för att möta volymökningar samtidigt som det blivit svårare att rekrytera vårdnära personal. Förvaltningen har under året arbetat aktivt med utreda och implementera olika digitala lösningar i verksamheten. Samtidigt pågår flera projekt som syftar till att minska administrativ tid.

Den nya plattformen för digitala tjänster i hemmet är implementerad och under året har tjänsterna digital fjärrsyn och trygghetslarm anpassats till plattformen.

Ett stabilt trådlöst nätverk finns nu på alla kommunala äldreboenden, med undantag för Brunnsgården där förvaltningen har valt att avvakta med en utbyggnad på grund av den planerade ombyggnationen.

Under året har flera interna e-tjänster skapats för att effektivisera förvaltningens administrativa processer, som exempel har en e-tjänst för incidentrapportering av teknik- och personuppgifter och telefonihantering för hemtjänsten skapats och en extern e-tjänst för ansökan av föreningsbidrag har tillkommit. Därutöver har en förstudie genomförts för att kunna införa en e-tjänst som förenklar arbetet med att inhämta inkomstuppgifter inför avgiftsbeslut. Införandet beräknas vara klart första kvartalet 2020.

Flera insatser har också genomförts inom området säkerhet. Bland annat har en enkel och funktionell tvåstegsautentisering införts i samverkan med centrala It- enheten. Lösningen är också anpassad för att kunna nyttjas av andra kommunala förvaltningar.

Allt fler mobiltelefoner i förvaltningen manageras. Mangering innebär att arbetsmobilernas innehåll blir säkrare ur läckagesynpunkt och gör det möjligt att eftersöka borttappade mobiler och vid behov fjärrdestruera dem. Arbetet fortsätter även under 2020.

Utöver arbetat med olika digitaliseringsprojekt har det omfattande arbete med att flytta över avdelningen funktionsstöd verksamhet till journalsystemet Magna Cura avslutats under året. I samband med övergången har det också skett nödvändiga satsningar inom personlig assistans. Vilket innebär att personliga assistenter nu likt övriga av förvaltningens yrkesgrupper kan dokumentera digitalt i journalssystemet.

Myndighetsavdelningen har under året påbörjat införandet av IBIC (individens behov i centrum). IBIC är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med dokumentation som säkerställer att behov bedöms på ett likartat sätt i hela landet.

Förvaltningen har löpande under året bevakat framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) tillsammans med centrala It- enheten. Inom ramen för FVM har Västra Götalands regionen (VGR) upphandlat ett nytt kärnsystem som på olika sätt kommer att påverka alla 49 kommuner inom VGR. Införandet bedöms medföra kostnadsökningar, samt påverka den

centrala It- miljön i kommunen. Uppstarten för Alingsås område beräknas ske i början av 2022.

Nyckeltal: Antal trygghetskameror i drift

Utfall 2019: 18

Förvaltningen har tidigare genomfört en test i mindre skala av trygghetskameror inom hemtjänsten. Då projektet var lyckat och då en ny plattform för digitala tjänster i hemmet nu finns på plats används tekniken sedan juni 2019 inom hela hemtjänstens verksamhet. Tjänsten fungerar väl och antalet kameror inom kvarboende har succesivt ökat. I december 2019 genomfördes cirka 50 digitala tillsyner per natt och totalt fanns 18 kameror installerade.

(3) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fler personer med lönestöd ska anställas i den kommunala organisationen/nämndens verksamheter samt följa upp utfallet årligen.

Nyckeltal: Antal tjänster som är anställda med extern finansiering

Utfall 2019: 17 personer

Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter att samverka med Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknads enheten (AME) om arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom förvaltningens verksamhet. På grund av att arbetsmarknadsåtgärden extratjänster upphört under 2019 har dock anställda med extern finansiering minskat under 2019.

(4) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att öka extern medfinansiering, exempelvis från EU, om det inte medför bestående kostnader.

Nyckeltal: Antal ansökningar om bidrag och summan ansökta bidrag

Utfall 2019: Antal ansökningar 3; Totalt bidrag 5 mnkr

- Ansökan om 1,8 mnkr för höjd habiliteringsersättning har använts till att höja habiliteringsersättningen för personer på daglig verksamhet från 58 kr per dag till 125 kr per dag. Därtill har Alingsås fått ytterligare 0,9 mnkr utifrån att andra kommuner avstått medel för höjd habiliteringsersättning och i december 2019 har en engångsutbetalning om 1,0 mnkr till deltagarna på daglig verksamhet gjorts.
- Vidare har Alingsås ansökt om och erhållit 2, 2 mnkr i statsbidrag för förstärkning av äldreomsorgen.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 5

I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet

Indikator: Nöjd-medarbetar-index ska höjas
Sjukfrånvaron i kommunen ska minska

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att verka för att verksamheten utvecklas som en attraktiv arbetsgivare.

(B) Vård- och omsorgsnämnden fortsätter att sträva mot en god arbetsmiljö.

Nyckeltal	2018	2019
Nöjdmedarbetarindex	3,9	4,0
Andel total sjukfrånvaro	8,2 %	8,4 %
Andel korttidssjukfrånvaro	3,2 %	3,3 %
Andel tid som utförs som timlön	20,5 %	18,9 %
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	90,6 %	91,1 %

Kommentarer till nyckeltalen kopplade till mål 5 åtagande A-B, se personalredovisning sid 23.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(5) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att renodla undersköterskeuppdraget genom att finna möjligheter för andra yrkeskategorier att bistå verksamheten.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda införandet av serviceassistent

Utfall 2019:

Uppdraget till vård- och omsorgsförvaltningen att återkomma med ett fördjupat underlag angående införandet av yrkeskategorin vårdbiträde har startat upp under hösten. Initialt har diskussioner förts i förvaltningens ledningsgrupp, samt med kommunens personalchef och rektor för Campus. Ärendet kommer att slutredovisas i vård- och omsorgsnämnden under 2020

(6) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att se över sin verksamhet ur ett integrationsperspektiv i syfte att föreslå lämpliga insatser i kommunens samlade integrationsarbete.

Nyckeltal: Uppföljning av framtaget dokument som formulerar förvaltningens insatser ur ett integrationsperspektiv.

Utfall 2019: En kartläggning har skett under hösten och ärendet presenterades på vård-

och omsorgsnämndens sammanträde 2019-12-16.

Nyckeltal: Antal elever med språkstöd som utfört APL i Vård- och omsorgsnämndens verksamhet

Utfall 2019: 17 (Äldreomsorg: 5 elever, Funktionsstöd: 12 elever)

Samverkan med skolorna Alströmer gymnasiet och Campus Alingsås vuxenutbildningen har fortsatt under året i syfte att erbjuda APL-platser till elever som studerar med bland annat språkstöd i svenska med inriktning mot vård- och omsorg.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 6

I Alingsås finns det valfrihet och självbestämmande

Indikatorer: Medborgarnas/brukarnas bedömning av inflytande i kommunen ska öka, Antalet kommunala tjänster med valfrihetsmöjligheter ska bli fler Antalet verksamheter som omfattas av valfrihetssystemet ska bli fler

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag, nyckeltal och utfall:

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(7) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda underlag för beslut; LOV-isering av daglig verksamhet inom Funktionsstödsverksamheten

Utfall 2019:

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2019-11-18, § 97 att godkänna Vård- och omsorgsförvaltningens återrapportering av uppdraget att utreda möjligheten att införa valfrihetssystem inom verksamhetsområdet dagliga verksamhet.

(8) Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog.

Nyckeltal: Antal dialogmöten inom verksamheten för stärkt och utvecklad demokrati påbörjade och genomförda

Utfall 2019: 31 (Avser chefer som genomfört brukardialog).

Vård- och omsorgsnämnden har gjort en konkretisering av vad en brukardialog innebär;

"En brukardialog innebär att genom olika former av samtal med brukarna generera högre jämlikhet, inflytande och effektivitet inom Vård- och omsorgsförvaltningens skilda verksamhetsdelar."

Samtliga avdelningar har påbörjat uppdraget och ett antal aktiviteter är i gång genom olika former av brukardialoger. Inom boendeavdelningen har dialog med brukarna hållits utifrån bland annat ämnena mat och måltiden. Dialog kring önskemål om aktiviteter på träffpunkterna och förtroenderåd mellan avdelning, brukare och politiker har genomförts.

Kvarboendeavdelningen arbetar med miniträffpunkter. Anhörigvårdare har deltagit och påverkat utbudet av förebyggandeenhetens program. Vidare arbetar man för att minska ensamhet i samverkan mellan förebyggandeenheten och frivilligorganisationer.

Inom avdelningen för funktionsstöd genomförs brukarråd och husmöten. Därtill arbetar avdelningen med brukarfrågor kring exempelvis mat och måltider, gemensamma aktiviteter och utflykter. Utöver arbetet med brukarråd och brukarfrågor har brukare på flera enheter involverats i arbetet med verksamhetsutveckling utifrån resultatet i SKR:s nationella brukarundersökning. Dels genom samtal om resultatet och dels genom att delta i arbetet med att formulera mål för nästkommande år utifrån resultatet.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 7

I Alingsås utvecklas vården och omsorgen för individens behov

Indikatorer: Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst bör bibehållas men till en lägre kostnad per hemtjänsttagare, Andelen brukare som är nöjda med sitt äldreboende bör bibehållas men till en lägre kostnad per brukare.

Vård- och omsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

- (A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att genom systematiskt förbättringsarbete fortsatt utveckla kvaliteten i vården och omsorgen.
- (B) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utveckla ett personcentrerat förhållningssätt.
- (C) Vård och omsorgsnämnden åtar sig att verka för fler äldreboende i kommunen.

Nyckeltal: Antal fallolyckor äldreomsorg

Fallolyckor	Utfall
2018	2 320
2019	2 362

Nyckeltal: Nöjdhet med att komma utomhus utifrån Socialstyr. brukarundersökning

Brukarnöjdhet utevistelse särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2017	59 %	58 %
2018	60 %	57 %
2019	68 %	58 %

Nyckeltal: Nöjdhet med aktiviteter utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Brukarnöjdhet aktiviteter särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2017	66 %	64 %
2018	65 %	64 %
2019	62 %	63 %

Nyckeltal: Sammantagen nöjdhet utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Sammantagen nöjdhet särskilt boende / hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2017	90 %	85,5 %
2018	90 %	84,5 %
2019	91 %	84,5 %

Nyckeltal: Andel trygga utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Sammantagen trygghet särskilt boende/hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2017	88 %	87 %
2018	91 %	89 %
2019	91 %	87 %

Nyckeltal: Antal engagerade frivilliga i verksamheten

Engagerade frivilliga i verksamheten	Utfall Alingsås
2017	99
2018	100
2019	112

Sammanfattningsvis kan konstateras att nyckeltalen ovan följer tidigare års trend men när det gäller nöjdheten med att komma utomhus och antal engagerade frivilliga i verksamheten ser nämnden en positiv utveckling.

Nyckeltal: Antal färdigställda platser på boendeplatser.

Inga ytterligare boendeplatser för äldre har färdigställts under året. Se vidare interkontrollplan sid 15.

Nyckeltal: Antal projekt för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boende och inom kvarboende påbörjade och genomförda.**Utfall 2019: 17**

För att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boenden och inom kvarboende samverkar Förebyggandeenheten med PRO och SPF i Alingsås och Bjärke, Skpf, RPG, Aktiva Seniorer, Synskadades riksförbund, Hörselskadades riksförbund, Alingsås och Bjärke hembygdsförening, Seniordata, kyrkliga samfund, Neuroförbundet och Röda korset.

Enheten ingår också i en projekt, som drivs av Hushållningssällskapet med medel från Allmänna arvsfonden, för att öka matglädjen hos äldre personer.

Under året har aktivitetsutbudet förändrats efter önskemål från målgruppen. Nya aktiviteter

är bland annat lunchverksamhet, fler fysiska aktiviteter, yoga och sociala aktiviteter som berättarkafé, samtalssalong och skivor till kaffet. Fixartjänst har fortsatt med teknikcaféer och syn- och hörselinstruktören har fortsatt med syn- & hörcaféer på träffpunkterna.

Förebyggandeenheten har under året utvecklat ett nytt arbetssätt för att nå ut till alla personer i Alingsås som fyllt 80 år. Istället för att via blankett endast erbjuda hembesök innehåller blanketten numera sex olika alternativ. Dessutom bjuder enheten in till ett informationstillfälle (halvdag), dit också anhöriga är välkomna.

Under 2019 har enheten utökat samverkan med primärvården. Distriktsläkare på Medpro vårdcentral slussar numera seniorer med depression/ensamhetsproblematik direkt till Hagagårdens träffpunkt. Läkaren följer med senioren in till träffpunkten eller skickar med ett brev för att underlätta kontakt, vilket lett till att fler utnyttjar frivilligverksamheten

Antalet engagerade frivilliga har succesivt ökat sedan 2017. I uppstartsfasen arbetade enheten aktivt för att skapa samverkan och nå ut vilket har lett till ett fördjupat samarbete med flera aktörer. Idag finns exempelvis utarbetade referensgrupper inom de olika pensionärorganisationerna som enheten samverkar genom och som bedöms vara en bidragande orsak till det ökade engagemanet bland pensionärer att delta i frivilligarbetet.

Enhetens uppdrag är att tillgodose aktiviteter och minska isolering för personer i eget boende. När det gäller antalet besök från personer i eget boende ses en tydlig ökning sedan uppstarten 2017. Vilket tyder på att den ökade samverkan nu har börjat ge effekt. 2019 var antalet besök per år 16 543 jämfört med 12 706 besök 2017.

Socialstyrelsens brukarundersökning						
	Hemtjänst			Äldreboende		
	2018	2019	2019 riket	2018	2019	2019 riket
Bemötande	98 %	99 %	97 %	96 %	95 %	93 %
Trygghet	89 %	90 %	86 %	93 %	92 %	88 %
Sammantagen nöjdhet	94 %	94 %	88 %	86 %	88 %	81 %

Utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning arbetar avdelningarna med att planera och genomföra fortsatt verksamhetsutveckling. Utvecklingen av det förebyggande och trygghetsskapande arbetet sker bland annat via förebyggandeenhetens aktiviteter.

SKR:s brukarundersökning funktionshinder						
	Självbestämmande- Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)			Trygghet- Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)		
	2018	2019	2019 riket	2018	2019	2019 riket
Verksamhet						
Daglig verksamhet	87	87	84	84	82	81
Gruppboestad LSS	85	83	80	65	71	74

Servicebostad LSS	77	72	78	72	75	74
Personlig assistans	86	100	87	92	90	81

Inom avdelningen för funktionsstöd används underlaget från SKR:s nationella brukarundersökning inom funktionshinderområdet för verksamhetsutveckling. Undersökningen mäter bland annat kvalitet inom områdena självbestämmande och trygghet.

Resultatet i undersökningen visar att merparten av brukarna får den hjälp som de behöver och känner sig trygga med personalen. Mest nöjda med hjälpen och trygg med personalen är brukarna inom personlig assistans. Resultatet är generellt högre än värdet för riket.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(9) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.

Nyckeltal: Uppföljning av samverkan mellan parter för att vidta åtgärder för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik och i privat regi.

Utfall 2019:

Vård- och omsorgsförvaltningen samverkar med bland andra Kommunledningskontoret, samhällsbyggnadsförvaltningen, bolag och privata utförare, för att planera för ett nytt äldreboende i Stadsskogen med utvecklad välfärdsteknik i privat regi.

(10) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att påbörja ett strategiskt omställningsarbete i syfte att klara framtidens krav på verksamheten.

Nyckeltal: Uppföljning av det strategiska arbetet för att möta framtidens krav på verksamhet.

Utfall 2019:

Vård- och omsorgsförvaltningen har fortsatt det strategiska arbetet genom bland annat arbeta för att öka välfärdsteknologin och digitala lösningar i verksamheten. Vidare har arbetet med boendeplanering för äldre fortsatt utifrån från ramprogrammet för äldreboende och förvaltningens lokalförsörjningsplan. Under året har en tillbyggnation av Bjärkegården påbörjats vilket kommer att medföra en utökning med 28 boendeplatser. Under 2020 planeras en uppstart av ombyggnaden av Brunnsgården. Vidare har förvaltningen identifierat behov av och vidareutvecklat former för strategisk boendeplanering inom LSS området. Ett nytt LSS boende har startat upp under året och planering för ytterligare boende pågår. Därutöver har arbetet utifrån handlingsplan heltidsresan fortsatt. Förutom detta sker ett medvetet och målinriktat förebyggandearbete för att öka tryggheten i hemmet för äldre och utveckla samverkan med civilsamhället.

(11) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att utreda förutsättningarna för att äldre som fortfarande bor hemma ska kunna äta lunch på äldreboenden i kommunen.

Nyckeltal: Uppföljning av utredning och fortsatt arbete utifrån beslut enligt motion om att motverka ofrivillig ensamhet genom att erbjuda lunch på äldreboenden.

Utfall 2019: Utifrån tidigare beslut i nämnden 2018-11-19, § 98 har nämnden beslutat att inte erbjuda lunch på äldreboende om inte erforderliga resurser tillförs. I nuläget erbjuder förebyggandeenheten möjlighet för äldre som bor hemma att äta måltider i gemenskap med andra, som ett led i att motverka ofrivillig ensamhet.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 12

I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

Indikator: Andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet ska öka

Vård- och omsorgsnämndens åtagande, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtagande

(A) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat inom äldreomsorgen.

Nyckeltal: Uppföljning av kostavtalet tillsammans med kostenheten genomförd

Utfall: Uppföljning sker kontinuerligt under 2019.

Nyckeltal: Nöjdhet med måltidssituation utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Nöjdhet med måltidssituation särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2017	74 %	72 %
2018	71 %	71 %
2019	69 %	71 %

Kontinuerliga uppföljningar görs för att följa verksamheternas upplevelser av kostavtalet. Kostavtalet innebär bland annat att 75 % av maten ska vara lagad från grunden och 12 % av den serverade maten ska vara ekologisk. Partnering är uppstartad mellan förvaltning och ISS på ledningsnivå, i syfte att uppnå högre kvalitet och i förlängningen mer ekologisk mat.

Åtagande utifrån VON:s samtliga mål; (Mål 4), (Mål 5), (Mål 6), (Mål 7) och (Mål 12)

Indikator: Samtliga indikatorer kopplade till mål 4, 5, 6, 7 och 12

Nämndens åtagande

(12) Vård- och omsorgsnämnden åtar sig att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.

Nyckeltal: Se samtliga ovan nämnda nyckeltal

Utfall 2019: Samtliga nämnda utfall med tillhörande klassificering.

Vård- och omsorgsnämnden bedömer utifrån en helhetsbedömning av samtliga åtaganden och uppdrag att nämnden uppfyller flerårsstrategins utpekade vilja till största del.

Indikatorer

Nedan redovisas resultatet för de indikatorer i Kommunfullmäktiges flerårsstrategi 2019-2021 som främst berör nämndens verksamhetsområde.

MÅL 6, 6.1 Antalet kommunala tjänster med valmöjligheter ska bli fler och 6. 2 Antalet verksamheter som omfattas av lagen om valfrihetssystem ska blir fler.

Antalet tjänster med valmöjlighet och antalet verksamheter som omfattas av lagen om valfrihetssystem inom nämndens område är oförändrat jämfört med föregående år.

För att fullfölja uppdraget i Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019 samt den utpekade viljan i kommunfullmäktiges Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun har Vård- och omsorgsnämnden under året utrett och lämnat förslag om att införa valfrihetssystem (LOV) i särskilt boende för äldre 2022-01-01. Ärendet kommer att behandlas på kommunfullmäktiges sammanträde 2019-01-29 .

Under 2020 kommer Vård- och omsorgsnämnden att gå vidare med att utreda och besluta om vilka fler delar av verksamheten som kan vara aktuella för valfrihetsmodeller enligt LOV (lagen om valfrihet).

Mål 7, 7.1 Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst bör bibehållas men till en lägre kostnad per hemtjänsttagare och 7.2 Andelen brukare som är nöjda med sitt äldreboende bör bibehållas men till en lägre kostnad per brukare.

Resultatet visar att andelen brukare som är nöjda med äldreomsorgens insatser fortsatt är hög. För hemtjänsten är resultatet oförändrat jämfört med föregående år och för boende ses en förbättring. Både när det gäller hemtjänst och boende har Alingsås kommun fortsatt ett bättre resultat än genomsnittet för landets samtliga kommuner.

Systematisk kvalitetsarbetet och verksamhetsutveckling är ett ständigt pågående arbete inom äldreomsorgens verksamheter. Fokus under har bland annat varit att vidareutveckla kvalitet inom områdena utomhusvistelse, aktiviteter, trygghet och måltidsituationen på särskilt boende.

Inom nämndens område pågår ett målinriktat och aktivt arbete utifrån målsättningen om god kvalitet och effektivt resursutnyttjande. Utmaningen möts bland annat genom att arbeta vidare med heltidsresan och genom att utreda införandet av vårdbiträde i syfte att renodla undersköterskeuppdraget. En stor utmaning är att balansera de ökade behoven inom äldreomsorgen med de ekonomiska resurserna. För att möta de ökade behoven arbetar nämnden även aktivt med att öka välfärdsteknologin och införa digitala lösningar inom verksamheten. Vidare sker ett aktivt arbete inom förebyggandeenheten för att öka tryggheten i hemmet för äldre och för att utveckla samverkan med civilsamhället.

Då utfallet för kostnad per brukare 2019 inte har publicerats kan någon bedömning av resultatet inte göras.

Internkontrollplan

Internkontrollplanen sammanfattar de riskområden som uppmärksammats inför verksamhetsår 2019. Månadsstatistik baserad på internkontrollplanen skickas månadsvis till nämnd. Nedan är ett sammandrag av några av de siffror statistiken visar.

	Helår 2017	Helår 2018	Helår 2019
Hemtjänsttimmar/månad kommun	26 000	27 400	26 400
Hemtjänsttimmar/månad privat	6 000	7 600	8 500
Hemtjänsttimmar/månad totalt	32 000	35 000	34 900
Aktiva platser på särskilt boende vid årsskifte	385	393	393
Aktiva platser på korttid/växelvård vid årsskifte	36	36	36
Beläggning särskilt boende för äldre	96,0%	95,8%	96,2%
Personer i kö till särskilt boende för äldre	40	32	24
- Varav ej erbjudits plats inom tre månader	4	1	1
Personer i kö till LSS-boenden	-	14	13
- Viteskostnad	0	0	0
Andel av invånarna >80 år på Säbo (Alingsås)	12,4 %	11,9 %	Kommer i juni
Andel av invånarna >80 år på Säbo (Riket)	12,5 %	12,1 %	Kommer i juni

Boendeplatser för äldre och inom LSS

Boendeplatser för äldre

2019 uppgår kön till äldreboende till 24 personer i genomsnitt. Under året har dock kön ökat och i nov - dec 2019 uppgår kön till 44 personer varav 5 personer väntat mer än tre månader utan att beslutet kunnat verkställas. Den nuvarande situationen medför att korttidsplatser används till personer som väntar på särskilt boende och att kostnaden för betalningsansvar på sjukhus ökat under hösten utifrån bristen på platser.

Boendeplatser inom LSS

2019 uppgick kön till boende inom LSS till 14 personer i genomsnitt. Under första delen av året ökade kön och som högst fanns 18 personer i kö. Ökningen under året har hanterats genom att ett nytt boende öppnade i september. Vid utgången av året uppgick kön till 13 personer, varav 5 väntat mer än 6 månader utan att beslutet har kunnat verkställas. Situationen har hittills inte medfört några viteskostnader. Dock ser nämnden ett fortsatt behov av att fler boendeplatser skapas för att kunna möta upp det ökade behovet, samt för att inte riskera viteskostnader längre fram. Under 2020 planeras nybyggnation av ytterligare ett boende inom LSS.

	Utökning antal platser	Planerat färdigställande
Bjärkegården	28	Årsskiftet 2020/2021
Brunnsgården	Cirka 60	Cirka 2023
Boende inom LSS	8	2022

Förändring av hemtjänst

Antalet hemtjänsttimmar har minskat med 0,3 procent under 2019 jämfört med helåret 2018. Jämfört med sista tertialet 2018 är minskningen cirka fyra procent. Att hemtjänsttimmarna minskat 2019 beror framförallt på att nämnden arbetat för att motivera personer med mycket hemtjänst att flytta till särskilt boende, vilket minskat personer med mer än 150 timmars hemtjänst per månad och antalet hemtjänsttimmar enligt nedan tabell.

	Sept-dec 2018	Tertial 1 Jan-April	Tertial 2 Maj-Augusti	Tertial 3 Sept-Dec
Personer med hemtjänst SoL	742	745	726	743
Personer med >150 tim/månad	33	28	24	25
Hemtjänsttimmar per månad	36 300	35 200	34 475	35 020

Heltidsresan

Internkontrollplanen avser att följa ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter av införandet av heltidsresan. Under våren har projektgruppen på förvaltningen arbetat med att ta fram underlag och information för fortsatt arbete med framtagna handlingsplan. Fokus läggs under 2019 på information och delaktighet. Under hösten erbjöds samtliga medarbetare inom kommunals avtalsområde och chefer ett partsgemensamt informationstillfälle mellan arbetsgivare och kommunal kring Heltidsresan, där drygt 900 personer deltog. Därefter har dialogmöten separat med nattpersonal förts och dialog med dagpersonal på samtliga arbetsplatsträffar påbörjats.

Avdelningarna har under hösten startat upp arbetet med samplanering i olika omfattning och anställer successivt fler på heltid. Erbjudande om önskad sysselsättningsgrad kommer erbjudas samtliga medarbetare inom kommunals avtalsområde under våren 2020. I samband med detta sker översyn av förvaltningens schema- och bemanningsstöd i samverkan med personalavdelningen för att kunna nå optimal personalplanering och minimera de ekonomiska risker som det förändrade arbetssättet innebär.

Utveckling inom personlig assistans

Intäkten för personlig assistans har de senaste åren minskat per invånare utifrån restriktivare bedömningar av försäkringskassan. Den procentuella minskningen uppgår till drygt 20 procent under perioden 2015 – 2018 enligt tabellen nedan. Eftersom Alingsås har en större andel invånare med beslut om personlig assistans och en större andel av assistansen som utförs i kommunal regi är intäktsminskningen betydligt större i Alingsås än i riket och uppgår under perioden för Alingsås kommun till cirka 23 mnkr.

<i>Ersättning från F-kassan för personlig assistans per invånare</i>					
	2015	2016	2017	2018	Förändring 2015-2018
Alingsås	2 828	2 704	2 538	2 241	-21%
Göteborgsregionen	834	765	747	646	-23%
Liknande kommuner	997	950	855	754	-24%
Riket	757	699	632	589	-22%

Under 2019 avsåg regeringen att öka anslaget för statlig assistansersättning så att insatserna andning och sondmatning åter skulle bedömas som grundläggande behov och åter ge rätt till assistansersättning från försäkringskassan. Efter kritik från remissinstanser är beslutet senarelagt och kommer enligt riksdagsbeslut införas från halvårsskiftet 2020.

Välfärdsteknologi

Nämnden arbetar för att öka välfärdsteknologin i verksamheten. Ett flertal projekt pågår inom välfärdsteknologiområdet bland annat med tillsyn genom kamera. I maj anpassades trygghetskameror till välfärdsteknikplattform och vid årsskiftet är 18 kameror utställda och planering för ytterligare utökning pågår. Vidare har ett pilotprojekt samt en kartläggning kring digitala inköp genomförts och under hösten fattade nämnden beslut om att digitalisera inköpen genom upphandling under våren 2020, därtill fortgår arbetet att öka mobilitet inom hemtjänst och hälso- och sjukvård.

Samverkan

Inför utjämningsår 2019 och 2020 har Vård- och omsorgsförvaltningen och Socialförvaltningen säkerställt att alla personer med LSS-insats och alla kostnader kopplade till dessa är korrekt registrerade. Därtill verkställer Vård- och omsorgsnämnden både 2018 och 2019 nya gruppboenden LSS med uppstart så att intäkterna optimeras i utjämningsystemet. Arbetet har medfört att intäkten till Alingsås kommun från LSS-utjämningsystemet ökat med 19,2 mnkr mellan 2018 och 2020.

Omedelbar åtgärd

Ingen omedelbar åtgärd i verksamheten pågår.

Redovisning av uppdragsföretag

Frösunda Omsorg AB, Stiftelsen Bräcke diakoni, Hemtrevnad Service & Omsorg Väst AB, 24h Vård och Omsorg i Alingsås HB, Ruths Hemtjänst i Alingsås AB, ISS Facility Services AB, Västtrafik AB, Alminia AB, Bra Assistans i Örebro AB, Amanda Assistans, Casparssons Vårdhem AB, Eken Care AB, FMF Assistans AB, Assistans för dig i Sverige AB, Brukarkooperativet jag service AB, Connexa AB, Engsjö Assistans, Frösunda LSS AB, God Assistans i Sverige AB, Helin assistans, Hemmalaget assistans AB, Humana Assistans AB, Jengla Omsorg AB, Kompis assistans Ekonomisk förening, Konsensus personlig assistans AB, Leva plus AB, Livsanda vård och assistans, LSS assistans Aros AB, Move & Walk Sverige AB, Novasis, Ågrenska AB, GIL, Annas Assistans Sverige AB, LSS Assistans AB, Mogården omsorg AB, Nytida bärnstenen AB, Nytida Topasen AB, Optimal Assistans i Göteborg AB, Pater Assistans AB, Primacura AB, Schedevi psykiatri AB, Särnmark Assistans AB, Trea Assistans AB

Uppdragsföretag anlitas genom upphandlingar, idéburet offentligt partnerskap eller genom att de är aktiva inom vård- och äldreomsorgsnämndens tillämpning av LOV (Lagen om Valfrihet). Därtill väljer brukare inom personlig assistans vilken utförare som ska utföra deras personliga assistans.

Ekonomi

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse budget 2019	Bokslut 2018	Differens 2018/2019
Verksamhetens intäkter	193 710	197 000	3 290	196 174	826
Personalkostnader	-604 018	-633 354	-29 336	-612 977	-20 377
Lokalhyror	-80 107	-78 455	1 652	-76 368	-2 087
Köp av tjänster	-159 730	-172 106	-12 376	-145 514	-26 592
Övriga kostnader	-79 987	-76 148	3 839	-74 260	-1 888
Verksamhetens kostnader	-923 842	-960 062	-36 220	-909 119	-50 943
Verksamhetens nettokostnader	-730 132	-763 061	-32 929	-712 945	-50 116
Kommunbidrag	730 132	730 132	0	690 092	40 040
Finansnetto	0	-10	-10	-4	-7
Årets resultat	0	-32 940	-32 940	-22 857	-10 076

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott om 32,9 mnkr för 2019.

Den största anledningen till underskottet är volymökningar inom LSS-verksamheten. Där ett nytt LSS-boende och en enhet för korttidstillsyn inom LSS har startats upp samt ökade kostnader inom personlig assistans. Vidare har hemtjänsttimmar överstigit budget samtidigt som flera verksamheter inte klarat sina åtagande.

Avvikelse mot budget och större kostnadsförändringar per kontogrupp

Verksamhetens intäkter

Överskottet på intäktssidan uppgår till 3,3 mnkr. Det beror framförallt på ökade avgifter om 1,1 mnkr inom äldreomsorgen, på obudgeterade intäkter för extratjänster/nystartsjobb på 3,7 mnkr samt ökade försäljningsintäkter och obudgeterade kaffeavdrag om 0,5 mnkr. En budgeterad intäkt för en statlig satsning till personlig assistans på 2,0 mnkr betalades inte ut utan försköts i tid.

Lokalhyror

Lokalhyrorna ökar med 2,1 mnkr gentemot 2018 och är i linje med rekommenderat hyresindex. Utfallet innebar även en positiv budgetavvikelse om knappt 1,7 mnkr.

Personalkostnader

Personalkostnader uppvisar ett underskott mot budget om 29,3 mnkr.

Den negativa avvikelsen beror på volymökningar inom LSS-verksamheten. Där ett nytt LSS-boende och en enhet för korttidstillsyn inom LSS har startats upp samt ökning av assistanstimmar. Hemtjänsttimmarna har överstigit budget samtidigt som flera verksamheter inte klarat sina åtagande.

Köp av tjänster

Kostnaden för köp av tjänster har ökat med 26,6 mnkr 2019 och vilket innebär en negativ budgetavvikelse om 12,4 mnkr. Kostnadsökningen beror dels på en förändring från utförande i egen regi till utförande av externa aktörer och dels på volymökningar.

Övriga kostnader

Övriga kostnader genererade ett budgetöverskott om 3,8 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på lågt utfall på kostnaderna för fortbildning, allmän inköpsrestriktivitet och en avvikelse på ungefär en miljon i ersättningen till Försäkringskassan för de första 20 assistanstimmar.

Prognossäkerhet

Månad	Prognos	Avvikelse från bokslut
Delårsbokslut	748 132	-14 929
Vårbokslut	745 132	-17 929
<hr/>		
Bokslut 2019	763 061	

Vårbokslutet bedömde helårsnettokostnaden 17,9 mnkr eller 2,3 procent för lågt och delårsprognosen bedömde helårsnettokostnaden 14,9 eller 2,0 procent för lågt.

Nämnden underskattade volymökningarna inom personlig assistans och kostnaden för köpta platser. Vidare har inte alla verksamheter klarat sina åtagande i enlighet med handlingsplanen.

Investeringar

Tkr	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse helår	Bokslut 2018	Differens 2018/2019
Reinvestering					
Inventarier	2 000	1 270	730	916	354
Vårdarhjälpmedel	250	278	-28	286	-8
Sängar	250	150	100	371	-221
Anpassningsinvestering					
Inventarier	700	401	299	229	172
Vårdarhjälpmedel	100	119	-19	72	47
Sängar	100	64	36	93	-29
Totalt utgifter	3 400	2 282	1 118	3 065	315

Vård- och omsorgsnämndens investeringsbudget redovisar ett överskott om 1,1 mnkr för verksamhetsår 2019. Överskottet beror framförallt på låga kostnader avseende inventarier, vilket i sin tur framförallt beror på att inga nya boenden i nya lokaler tagits i drift under året utan att befintliga inventarier har återanvänts i större utsträckning än budgeterat.

Personalredovisning

Personal och kompetensförsörjning

Personalsammansättning	Antal årsarbetare 2018	Antal årsarbetare 2019
Totalt	1 186,0	1 226,1
Handläggare- och administratörer	35,5	31,6
Ledningsarbete	42,5	46,8
Socialsekreterare	20,4	24,4
Övrigt socialt och kurativt (bl.a. stödpedagog/behandlingsassistent)	30,0	33,8
Servicetekniker och fixartjänst	4,0	5,0
Personliga assistenter	229,5	223,0
Rehabilitering och förebyggande arbete	31,0	31,4
Sjuksköterska	69,9	72,2
Undersköterska	449,5	469,2
Vårdbitråde/Stödassistent	273,6	288,7

*Siffrorna i ovan tabell inkluderar nya verksamheter som är överflyttade från socialtjänsten 2020 men som inte var en del av Vård- och omsorgsnämnden under 2019.

Mellan 2018 och 2019 har antalet månadsanställda ökat med 40 årsarbetare. Arbetad tid i förvaltningen har ökat med 8415 timmar jämfört med föregående år. I nuläget är 81 % av anställd vårdnära personal inom äldreomsorgen utbildade undersköterskor.

Nämnden står inför stora utmaningar när det gäller att rekrytera personal med tillräcklig kompetens inom de flesta yrkeskategorier men framförallt inom yrkesgrupperna arbetsterapeuter, fysioterapeuter, sjuksköterskor och undersköterskor. Trots nämnda utmaningar har man lyckats rekrytera och ökat antal anställda inom befattningen sjuksköterskor, undersköterskor samt vårdbiträden/stödassistenter. Insatser som riktad annonsering via sociala medier har använts för nämnda yrkesgrupper.

Även arbetet med *Heltidsresan* är en del av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet för att behålla befintlig personal samt öka antalet årsarbetare. Till följd av arbetet med *Heltidsresan* har man även under 2019 börjat arbetet med att ta fram en bemanningshandbok som beskriver hur vi arbetar med kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Vidare har nämnden arbetat för en samverkan mellan förvaltning och skolor i form av arbetsplatsförlagt lärande i syfte att skapa förutsättningar att fånga upp framtida personal. Nämnden har även under året fortsatt samarbetet med Borås Högskola kring att ta in sjuksköterskestudenter för praktik. Inom samarbetet Vård- och omsorgscollege har man arbetat för ett kvalitetssäkrat mottagande av studenter samt att utveckla handledarrollen.

Andel timavlönade

Januari – december	Arbetad tid 2018	Arbetad tid 2019
Arbetad tid	1 963 067	1 971 482
Andel av arbetad tid som timlön	20,5 %	18,9 %
Andel av arbetad tid som fyllnad	1,5 %	1,2 %
Andel av arbetad tid som övertid	1,4 %	1,1 %

*Siffrorna i ovan tabell inkluderar nya verksamheter som är överflyttade från socialtjänsten 2020 men som inte var en del av Vård- och omsorgsnämnden under 2019.

Minskningen av timanställda har framförallt skett inom äldreomsorgen där framförallt avdelning kvarboende med verksamheten hemtjänst lyckats minska timlön, övertid och fyllnadstid med drygt 20 procent (37 100 timmar) mellan 2018 och 2019.

Nämnden har fortsatt arbeta mot målet att minska andel tid som utförs av timanställd personal bland annat genom arbetet med *Heltidsresan* samt att arbeta med utveckling av schemalägningsverktyg i form av bl.a. *Avancerad bokning*. Vidare åtgärder är att man arbetar med överanställningar samt att följa rekryteringsordningen som innebär att erbjuda de med tillsvidareanställningar möjlighet att höja sina tjänstgöringsgrader innan man går ut och rekryterar externt.

Andel delade turer

Inom äldreomsorgen har större delen av verksamheten delade turer. I medel har varje anställd 1-2 delade turer under en schemaperiod på 6 veckor. När det gäller avdelningen för funktionsstöd finns det endast ett fåtal delade turer på ett gruppboende. Flertalet enhetschefer arbetar aktivt med att minska delade turer.

Utvecklingen av schemalägningsverktyget samt att ett aktivt arbete förs i förvaltningen gällande hållbara scheman och bemanningsprocessen kommer att vara till god hjälp i arbetet med att minska delade turer.

Personalomsättning

Personalomsättningen har under perioden januari till november 2019 minskat jämfört med samma period föregående år. Totalt har 95 personer avslutat sin tjänst varav 15 personer har gått i pension under perioden januari till november 2019. De angivna anledningarna till varför man väljer att avsluta sin tjänst är olika. För tillfället finns det fortfarande en bra arbetsmarknad med god tillgång till arbete för de flesta av nämndens yrkesgrupper.

	2017	2018	2019
<i>Personalomsättning</i> (exklusive pensionsavgångar)	7,7 %	8,4 %	6,4 %

* Siffrorna i ovan tabell inkluderar nya verksamheter som är överflyttade från socialtjänsten 2020 men som inte var en del av Vård- och omsorgsnämnden under 2019.

Personalförsörjning

Antalet ansökningar till de kritiska tjänsterna är marginellt förändrade. Problematiken kvarstår även under 2019. De kritiska tjänsterna är framförallt arbetsterapeuter och fysioterapeuter där 4 annonser publicerats och i dessa annonser har 8 tjänster utlysts. Endast 3 personer har rekryterats totalt. Rekrytering av undersköterskor är fortsatt bekymmersamt där totalt antal sökande per tjänst är 8,94. När det gäller stödpedagoger så ser man att det är relativt få sökande per annons och av 11 lediga tjänster har man rekryterat 8 personer under 2019. Även antal sökande till stödassistenter har minskat jämfört med samma period föregående år.

Vi kan även i år se att den interna rekryteringen fortsätter att minska och där den externa rekryteringen med annonser har ökat. Den interna personalplaneringen tillsätter färre tjänster och fler externa medarbetare tillkommer.

Kompetensutveckling

För att kunna behålla samt utveckla kompetens har nämnden arbetat efter vård- och omsorgs bemanningsstrategi som bl.a. innebär att öka antal arbetad tid av tillsvidare anställd personal, öka den interna rörligheten samt arbeta med en hållbar schemaläggning. Nämnden har gjort en utredning för att se över om man kommer att utveckla befattningen vårdbiträde i syfte med att renodla undersköterskeuppdraget.

Under 2019 har i den ekonomiska handlingsplanen en åtgärd varit att minska kostnaden för kurser och konferenser, totalt för perioden 2019 har kostnaden per anställd minskat med 75 procent till 250 kr per anställd.

En stor del av utbildningsinsatserna i förvaltningen har därmed inte genomförts under 2019 utifrån åtgärder i den ekonomiska handlingsplanen. Kompetensnivån inom förvaltningen bedöms i stora drag kunna bibehållas vid en tillfällig minskning av utbildningsinsatserna under ett kalenderår. En långsiktig minskning av utbildningar kan däremot leda till flera negativa effekter för verksamheten.

Arbetsmiljö

Vård och omsorgsnämnden har haft som mål att minska sjukskrivningstalen och har fortsatt att arbeta efter kommunens rehabiliteringsprocess samt att HR-partners har träffat alla cheferna i förvaltningen regelbundet för ha avstämningar och gå igenom deras rehabiliteringsärenden. Samtliga chefer i förvaltningen har målvärden kring total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaro. HR-partners har också haft utbildningar med bl a medarbetare inom hälso- och sjukvårdsavdelningen för att informera om arbetsmiljö, arbetsskador/tillbud, rehabiliteringsrutinen samt om medarbetarskap.

Vård och omsorgsnämnden har haft som mål att höja NMI värdet. Svarsfrekvensen för medarbetarenkäten på vård- och omsorgsförvaltningen var 84,6 procent, något högre än föregående år vilket ger ett tillförlitligt resultat och en god indikation på den upplevda arbetsmiljön. Förvaltningens NMI-värde har ökat i år till 4,0 och är fortsatt högre än

kommunens totala resultat (3,8). Enkäten kommer att utvärderas under 2020 och kommer att mynna ut i en uppdaterad övergripande handlingsplan.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Enligt uppföljning av enkät gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) inom Vård- och omsorgsnämnden kan noteras att det totalt sett fungerar bra men att viss förbättringspotential finns. Varje chef får individuell återkoppling och tydligt redovisat var det eventuella finns brister som kräver åtgärder av något slag att arbeta vidare med. Utöver de eventuella åtgärder som bör vidtas framåt gällande uppföljning av SAM har förvaltningen vidare under året även arbetat med risk- och konsekvensanalyser, uppföljningar, rutiner, riktlinjer och samverkan.

Sjukfrånvaro¹

	2018	2019	Differens 2018-2019
1-14 dagar	3,17	3,32	0,15
1-59 dagar	4,36	4,83	0,47
> 60 dagar	3,91	3,71	-0,20
< 29 år	5,65	5,61	-0,04
30-39 år	6,44	6,61	0,17
40-49 år	8,15	7,04	-1,11
50-55 år	12,25	12,05	-0,20
> 56 år	8,25	10,55	2,30
Kvinnor	8,75	8,75	0
Män	4,23	6,72	2,19
Totalt	8,16	8,45	0,29

* Siffrorna i ovan tabell inkluderar nya verksamheter som är överflyttade från socialtjänsten 2020 men som inte var en del av Vård- och omsorgsnämnden under 2019.

Under 2019 har den totala sjukfrånvaron ökat för vård- och omsorgsnämnden. Korttidssjukfrånvaron och sjuklönekostnaden har ökat men den längre sjukfrånvaron har minskat. Sammantaget har kostnaden för sjuklön (exklusive arbetsgivaravgifter) under 2019 ökat med 80 tkr per månad till 776 tkr per månad i genomsnitt jämfört med 2018. En

¹ Redovisningen omfattar månadsavlönad personal.

förklaring till ökningen av den totala sjukfrånvaron är att vård- och omsorgsnämnden kommer ta över två boenden 2020, dessa verksamheters siffror är redan inkluderade i ovanstående tabell. Detta syns särskilt i de sjukfall som är över 60 dagar.

Under 2019 är precis som 2018 sjukfrånvaron högst bland medarbetare mellan 50-55 år och lägst i åldersgruppen under 29 år men den största ökningen av sjukfrånvaron har skett för medarbetare över 56 år.

Arbets skador och tillbud

Tabell, antal anmälda tillbud och arbets skador

Typ	2018	2019	Differens 2018-2019
Tillbud	422	426	+4
Arbets skador	153	159	+6

Antalet inrapporterade arbets skador är 159 stycken under perioden. Det innebär en liten ökning av antal arbets skador jämfört med samma period förra året. Antalet tillbud var 426 stycken vilket är en ökning jämfört med samma period 2018. Den vanligaste rapporterade orsaken till tillbuden är "skadad av person" (100 stycken) och motsvarande gäller för arbets skadorna (43 stycken).

Nämnden har fortfarande få rapporterade tillbud och arbets skador i förhållande till storleken på verksamheten. Nya rutiner för tillbud och arbets skaderapportering är implementerade och målet är att öka anmälningsfrekvensen. HR-partners har på APT informerat medarbetare om arbets skador och tillbud, var man hittar systemet för rapportering (LISA) och hur man gör en anmälan.

Inlämning

Förvaltningens förslag mailas senast måndag **4 februari 2020 kl. 12** till simon.lindau@alingsas.se, lisa.forsaeus@alingsas.se, jenny.rydqvist@alingsas.se. Inlämning av slutligt underlag med protokoll mailas till KS platina direkt efter nämndbeslut, dock senast **21 februari 2020**.

**Ej verkställda beslut LSS
2019
5
2019.008 VÄN**

Datum: 2020-02-06
 Handläggare: Annika Nilsson Öman
 Direktr:
 Diariernr: 2019.008 VÄN

Vård- och omsorgsnämnden

Ej verkställda beslut LSS 2019 Q4

Ärendebeskrivning

En rapporteringsskyldighet införs 2006-07-01 i socialtjänstlagen 16 kap. § 6 f-h. Rapporteringen gäller ej verkställda gynnande beslut enligt 9§ och rapportering enligt 28f-g §§ LSS.

Rapporteringen skall ske till IVO, kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Till fullmäktige ska nämnden lämna en statistikrapport över hur många gynnande beslut enligt 9 § som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Uppgifterna i rapporten ska vara avidentifierade. Det ska således inte gå att härleda uppgifterna i rapporten till enskilda personer. Det ska framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller kvinnor respektive män. Rapporteringen ska göras en gång per kvartal.

Förvaltningens yttrande:

Beslutsdatum	Typ av beslut	Lagrum	Orsak ej verkställt
2019-04-08 K	Avlösarservice 9.5 §	LSS	Den enskilde avvaktar insatsen pga anhörigs anställning i verksamheten.
2016-11-08 M	Bostad för vuxna 9.9 §	LSS	190618-Erbjudande om plats på nytt boende.,visning 190624. 190705- Tackat nej.
2018-11-13 M	Bostad för vuxna 9.9 §	LSS	190301-Kontakt,undran över boendeplats. 190513-Erbjudande om boendeplats. Tackat nej utan att ha sett lght,endast utifrån, anser lght för liten. 190527-Kontakt, hittat egen tillfällig lght och avser söka boendestöd. Står kvar i kö i avvaktan på annan lght i servicebostad. Q3- Beviljad boendestöd i egen lght. Vill stå kvar i kö. Q4- Plan att erbjuda boende finns under Q1 2020.
2019-03-01 M	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Förhandsbesked. Q4- Samarbete pågår m A-hem för nybyggnation av BMSS.
2019-03-12 K	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Förhandsbesked.

			190830- Kontakt sökt med den enskilde. Telefon stängd. Okt-19- Begäran om förtur lämnad till A-hem. Q4- Erbjudande om plats början dec-19, visning 191217. Tackat ja dec-19. Plan inflytt 200201.
2019-04-25 M	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	Planering för erbjudande finns. Avser Hallbov.
2019-05-24 K	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Q4- Samarbete pågår m A-hem för nybyggnation av BMSS.
2019-05-31 K	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Q4- Samarbete pågår m A-hem för nybyggnation av BMSS.
2019-06-10 M	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Q4- Samarbete pågår m A-hem för nybyggnation av BMSS.
2019-09-12 K	Bostad för vuxna 9.9§	LSS	I kö,plats finns ej. Q4- Samarbete pågår m A-hem för nybyggnation av BMSS.
2018-01-17 M	Kontaktperson 9.4§	LSS	Avbrott i verkställighet 190910. KP höll ej planerade träffar. Förslag finns på ny KP , enskilde önskar avvakta tills 100% matchning kan ske.
2018-02-22 K	Kontaktperson 9.4§	LSS	Avbrott i verkställighet 190901. Tilltänkt KP finns. Planering med den enskilde har ej kunnat ske då återkoppling ej skett.
2019-07-26 M	Kontaktperson 9.4§	LSS	
2018-05-03 K	Korttidstillsyn 9.7 §	LSS	Avvaktar insatsen. Önskar själv återkoppla vid intresse.
2018-05-09 M	Korttidsvistelse 9.6 §	LSS	Beslutet avser stödfamilj,svårigheter att hitta stöd/kontaktfamiljer. Korttidsvistelse i form av korttidshem verkställs sedan 190314 i väntan på att hitta stödfamilj.
2018-04-06 K	Korttidsvistelse 9.6 §	LSS	Avvaktar insatsen. Önskar själv återkoppla vid intresse.

Beslut som tidigare rapporterats som ej verkställda men som nu verkställts eller avslutats

Beslutsdatum	Typ av beslut	Lagrum	Datum för verkställighet/avslut
2018-06-18 M	Bostad för vuxna 9.9 §	LSS	Verkställd 191101
2017-11-05 M	Kontaktperson 9.4§	LSS	Återtog ansökan 190903. Felrapport Q3.
2019-07-26 M	Kontaktperson 9.4§	LSS	Verkställd 191126

Ekonomisk bedömning

-

Förslag till beslut

1. Vård och omsorgsnämnden antar förvaltningens kvartals- och individrapport för Q4 som sitt svar till IVO och revisorerna.
2. Vård och omsorgsnämnden beslutar att överlämna upprättad statistikrapport för Q4 till kommunfullmäktige.

Beslutet ska skickas till

IVO, KPMG, KF, Annika Öman, Åsa Wallin

Anita Hedström
Förvaltningschef

Annika Nilsson Öman
Chefsstöd

**Anmälan av
delegationsbeslut 2020**

6

2020.040 VON

Datum: 2020-02-07
Handläggare: Anita Hedström
Direktnr:
Diariernr: 2020.040 VON

Vård- och omsorgsnämnden

Anmälan av delegationsbeslut 2020 - januari

Ärendebeskrivning

Delegering av ärenden inom en nämnd regleras i Kommunallagen 6 kap §§ 33-38. Vård- och omsorgsnämnden har överlåtit viss beslutanderätt till ordförande, viceordförande, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott och enskilda kommunala tjänstemän enligt nämndens delegationsförteckning. Dessa beslut skall anmälas till vård- och omsorgsnämnden för information, kontroll och registrering.

Anmälan av delegationsbeslut ingår som en del i nämndens internkontroll.

Förvaltningens yttrande:

Följande delegater har fattat nedanstående beslut enligt delegationsförteckningen, under den aktuella perioden:

Förvaltning/Allmänt-kategori A16

Anita Hedström

Nedsättning av eller befrielse från avgift inom ramen för gällande riktlinjer, 23 st

Personalärenden - Se bilaga

Ekonomisk bedömning

Rubriken är inte aktuell.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner anmälan av delegationsbeslut 2020 för januari.

Beslutet ska skickas till

-

Anita Hedström
Förvaltningschef

Anställningsdatum	Sysselsättningsgrupp	Anställningsform	Befattning	Ansvar
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1984 Vårdbitråde	8121300 - Enhetschef Boende, EBK
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8124100 - Tarja Andersson
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8121200 - Enhetschef Boende, HJ-J
2020-01-01	Heltid Heltid	1 Tills vidare	3516 Stödbitråde	8145000 - LSS korttids A-M S
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1984 Vårdbitråde	8124200 - Lena Sultan
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8121200 - Enhetschef Boende, HJ-J
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8112100 - Enhetschef kvarbo, HJ,RÅ
2020-01-01	Heltid Heltid	1 Tills vidare	9783 Personlig assistent HÖK	8141700 - Personlig assistans LL
2020-01-01	Heltid Heltid	1 Tills vidare	3516 Stödbitråde	8145000 - LSS korttids A-M S
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8121100 - Enhetschef Boende, MW
2020-01-01	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8124100 - Tarja Andersson
2020-01-01	Heltid Heltid	1 Tills vidare	2433 Enhetschef	8110000 - Titti Davidsson
2020-01-02	Heltid Heltid	1 Tills vidare	1373 Arbetsterapeut	8134000 - Rehabavd,rehabchef, EN
2020-01-07	Heltid Heltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8125100 - Jenny Andersson
2020-01-08	Deltid Deltid	1 Tills vidare	1650 Undersköterska	8125100 - Jenny Andersson

Verksamhet			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51391 - Korttidshem (egen regi)			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51010 - Äldreomsorg ordinärt boen			
51330 - Personlig assistans enl L			
51391 - Korttidshem (egen regi)			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51011 - Korttid m m, >65 år			
51030 - Hälso- o sjukvård, >65 år			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			
51020 - Äldreomsorg särsk boende			